Novobydžovsko

Ročník XI.
23. 12. 1984

Číslo 4

ZPRAVODAJ

Z obsahu čtvrtého čísla: Rada ředitelů - poradní orgán rady MěstNV ✦ Co se psalo v denním tisku o našem městě? ✦ Malíř Novobydžovska ✦ Aby se nezapomnělo - závěrečná kapitola Z. Smutného ✦ Večer plný pohody ✦ Dějiny Nového Bydžova, VI. část ✦ Bratři Malotínovi v seriálu Jak šli za múzami do světa ✦ Osmé bydžovské úsměvy Fr. Řezníčka ✦ Zajímavosti ✦ Matrika ✦ Pravidelné rubriky

Modernizace bytů v našem městě

V letošním roce došlo v Novém Bydžově k dokončení a předání uživatelům 437 bytových jednotek modernizovaných Okresním stavebním podnikem, středisko Nový Bydžov. Jde o 4 obytné domy ve správě Bytového podniku, který zajistil jejich zařazení do KBV a podle reálného odhadu do konce 7. 5LP bude uživatelům odevzdáno dalších 36 b. j. Plán určoval Bytovému podniku modernizovat v 7. 5LP 32 b. j. Shora uvedené výsledky řadí Bytový podnik Nový Bydžov v okrese Hradec Králové na místo nejlepší.

Je třeba si uvědomit, že tento dobrý výsledek, který znamená podstatné zlepšení životních podmínek několika desítek občanů našeho města, byl provázen nemalými obtížemi. Modernizace byla připravována již od roku 1981. Bytový podnik musel v prvé řadě vybrat vhodné objekty, které splňovaly všechny podmínky stanovené zásadami pro MOD bytového fondu. Bylo třeba zajistit všechny podklady pro vydání stavebního povolení, projektovou dokumentaci a zařazení objektů do režimu KBV. Druhou, neméně důležitou úlohou bylo zajištění vyklizení objektů, zejména přidělení náhradních prostor pro stávající uživatele bytů. I tady docházelo k rozporům a těžkostem, když Bytový podnik neměl k dispozici kvalitní byty pro přestěhování uživatelů, ale pouze většinou nevyhovující prostory, které musely být nejdříve upraveny. Po vyklizení domů a zahájení modernizačních prací se vyskytly těžkosti a vícepráce, se kterými nebylo v projektu počítáno a došlo k neplnění stanoveného harmonogramu prací ze strany OSP a v neposlední řadě i k tomu, že bylo pokračováno nikoliv plynule, ale pouze nárazově. I to bylo předmětem kritiky občanů. I přes tyto potíže odevzdalo středisko OSP Nový Bydžov pod vedením s. Jeřábka modernizované bytové jednotky ve velmi dobré kvalitě.

Výhody modernizace zastaralého bytového fondu i přes potíže a nedostatky ukazují, že modernizace je správnou cestou ke zvyšování životní úrovně bydlení občanů našeho města, ale i zlepšení vzhledu města, když současně s modernizací je prováděna oprava střech, okapů a fasáda. Bude proto i v budoucnu třeba v úspěšně započaté modernizaci starých domů a bytů pokračovat. Přes veškerou snahu se nepodařilo zajistit výstavbu komunálních bytů a tak i nadále bude využíváno v plné míře všech volných bytů pro přestěhování uživatelů z domů, které budou v 8. 5LP modernizovány.

Pro řešení situace přestárlých občanů byl vznesen požadavek na nástavbu 8 b. j. — malometrážních bytů na domy čp. 89, 90, 91, které byly v říjnu 1984 odevzdány k modernizaci. Je zpracována projektová dokumentace této nástavby a v současné době vede národní výbor spolu s Bytovým podnikem jednání o realizaci současně s modernizací těchto domů.

V našem městě je prováděna tzv. malá modernizace, kterou zajišťují pracovníci Bytového podniku, a to buď v uvolněných bytech, nebo v bytech stávajících uživatelů za bydlení. Byla také poskytnuta možnost mladým manželům, aby modernizaci volných prostorů provedli svépomocí, když potřebný materiál a odborné práce zajistil Bytový podnik. Po dokončení modernizace takového bytu je potom přidělen k užívání.

Přes dobré výsledky v modernizaci bytového fondu na území města nejsou zdaleka vyčerpány všechny možnosti dané zásadami pro modernizaci zastaralého bytového fondu a národní výbor spolu s Bytovým podnikem bude i nadále hledat další cesty ke zkvalitnění a rozšíření bytového fondu. Ke splnění tohoto úkolu však bude zapotřebí spolupráce nejen samotných občanů, kteří mají podanou žádost o přidělení bytu, ale také závodů a organizací, které zejména vestavbou bytů v půdních prostorách, řádnou údržbou a modernizací domů, jejichž jsou vlastníky mohou ovlivnit zlepšení nepříznivé bytové situace ve městě.

I stávající uživatelé bytů mohou podstatně přispět a to tím způsobem,

Pokračování na str. 2

Dokončení ze str. 1

že se budou aktivně podílet na údržbě a opravách, a to nejen vlastních bytů, ale zejména společných prostor, případně jako odborníci na speciel-ních opravách, a to za úplatu. Bytový podnik má možnost uzavřít dohodu o provedení práce.

Věřím, vážení spoluobčané, že tato konkrétní informace o modernizaci zastaralého bytového fondu v našem městě, pomůže k další ještě výraznější obnově bytového fondu v našem městě.

Jiří Chmelař, předseda MěNV

16. rada dne 13. 9. 1984

v z a l a n a v ě d o m í

a) termín dokončení úpravy ÚP-SÚ Nový Bydžov do března 1986 a termín zahájení prací na podrobném územním plánu středu města po schválení úpravy ÚP-SÚ Nový Bydžov

b) zprávu o připravenosti stavebních parcel pro rodinné domky a bytové domy

c) organizační připravenost škol na zahájení školního roku 1984/85

d) zprávu o stavu v zásobenosti pevných paliv občanů

s c h v á l i l a

a) přidělení pozemku parcela č. 1/11 v katastru Sloupno

b) uvolnění finančních prostředků na akci Dny slovenské kultury

u l o ž i l a

a) provést opatření vyplývající z Kontrolní zprávy o plnění opatření z inventarizace na MěNV v Novém Bydžově a jeho zařízeních

17. rada dne 27. 9. 1984

v z a l a n a v ě d o m í

a) sdělení předsedy MěNV o udělení čestných uznání za pomoc při výstavbě MDPM

h) kontrolní zprávu o 40 konkrétních činech — závazku města

s c h v á l i l a

a) hlavní zásady rozvoje jednotlivých místních částí do roku 1990

b) zprávu o úrovni řídící a kontrolní činnosti k organizacím řízeným MěNV

c) návrh politicko-organizačního zabezpečení schůzí UO KSČ

18. rada dne 11. 10. 1984

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu hlavního energetika MěNV k opatřením v úspoře čerpání elektřiny

b) zprávu o organizačním zabezpečení inventarizace 1984

c) děkovný dopis ONV - odbor kultury s. Jiřímu Chmelařovi, předsedovi MěNV a s. PhDr. Jiřímu Malinovi, řediteli MěKS za odpovědný přístup při zajištění akcí Dnů slovenské kultury na počest 40. výročí SNP

d) opatření rady ONV k palivoenergetické situaci pro zimní období 1984/85

s c h v á l i l a

a) převod mlýna čp. 56 ve Sloupně

19. rada dne 1. 11. 1984

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o stavu péče o cikánské obyvatelstvo ve Vč kraji

s c h v á l i l a

a) organizační a jednací řád střediskové rady Jednotné soustavy knihoven pro území města Nový Bydžov

b) rozbor hospodaření PBH za III. čtvrtletí 1984

c) návrh na doplnění pořadníku na II. pololetí 1984

d) pokácení a prořezání stromů v majetku MěNV

e) převody rodinných domků č. 6 ve Skochovicích, č. 96 v Lužci, č. 320 v Novém Bydžově, č. 4 v Lužci, č. 582 v Klicperově ulici

f) projektový úkol na rekonstrukci Jiráskova divadla

u l o ž i l a

a) vedoucímu OVMH svolat jednání mezi OSP a RaJ Hradec Králové za účelem otevření kavárny a vinárny hotelu Lev

b) vedoucímu TS zajistit sjízdnost místních komunikací v zimním období

t r v á

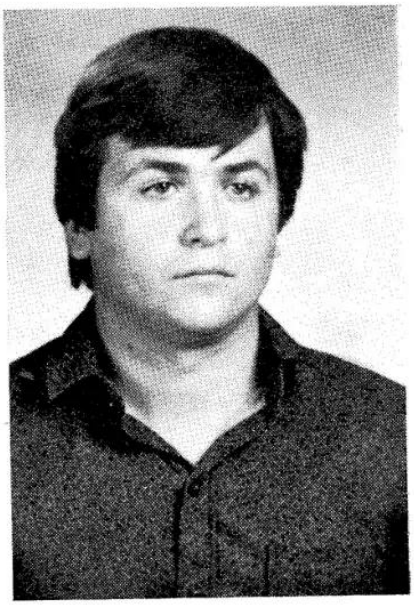
a) na sobotním prodeji v prodejně Sklo-porcelán a v prodejně Papírnictví

Zpravodaj chválí

1 OBČANSKÝ VÝBOR č. 5

Za dobrou práci, kterou odevzdal ve prospěch našeho města. Občané tohoto obvodu upravili ulice Jablonského a Bezručovu. Odpracovali 972 brigádnické hodiny, aby naše ulice byly krásné, aby se nám všem ve městě dobře žilo. Nejlepšími brigádníky byli František Větrovský, Josef Doležal a Milan Drlý. V rekordně krátkém čase upravili ulici Jablonského. Třiadvacet brigádníků tady odpracovalo 985 hodin. Kdo byl nejlepší? František Kubišta, František Hejšl, Ferdinand Pavelka, oba Stoklasové a František Gottwald. Odevzdali dílo v hodnotě 311.369 korun. Není to málo a za to vám patří naše poděkování. Taková práce přináší užitek celému městu. To je příklad pro všechny ostatní.

2 Vojtěcha ŠPINARA

Za vzorné plnění vojenských povinností Vojtěcha ŠPINARA, který vykonává základní vojenskou službu u VÚ 5739. Oznámení přišlo od útvaru. Svými postoji k práci, k plnění vojenských povinností a ke kolektivu je vzorem pro ostatní příslušníky naší jednotky, píší velitelé útvaru v dopise MěstNV. Je iniciativním a svědomitým vojákem, na kterého může být naše město hrdé. Blahopřejeme a máme upřímnou radost a současně věříme, že se se stejnými postoji zapojí do našeho občanského života a plnění povinností ve prospěch Nového Bydžova.

Zpravodaj informuje

Od října je opět otevřena SAUNA v Lužci nad Cidlinou. Pro zdraví, pro dobrou náladu do SAUNY v Lužci. Provozní doba je následující.

Pondělí	9 — 13 hod.	— škol. zařízení a ostatní
Úterý	13 — 19 hod.	— ženy
Středa	9 — 13 hod.	— škol. zařízení a ostatní
Čtvrtek	13 — 19 hod.	— muži
Pátek	13 — 19 hod.	— muži
Sobota	8 — 13 hod.	— společ. saunování v plavkách (pro rodiny s dětmi)

Navštivte zařízení s kapacitou 10 osob. Zajeďte za zdravím do Lužce nad Cidlinou.

Poradní orgán rady Městského národního výboru

Článek 1.

Rada MěNV v Novém Bydžově ve znění § 65 zákona 69/1967 o národních výborech a článek 14 organizačního řádu MěNV v Novém Bydžově po dohodě s příslušnými orgány zřizuje radu ředitelů.

Článek 2.

a) veškeré doplňky a změny se provádějí obdobným způsobem
b) statut je závaznou všeobecnou normou platnou pro radu ředitelů v Novém Bydžově a upravuje její postavení a pravomoc na území města Nového Bydžova.
c) statut je významným nástrojem pro koordinaci činnosti hospodářských organizací, závodů, provozů a JZD s MěNV a pomáhá zabezpečovat a řešení oblastních proporcí.

Článek 3.

a) město Nový Bydžov je územně jednotný městský celek, který tvoří jednotlivé místní části.
b) městské části jsou tyto: Nový Bydžov - město, Nový Bydžov - Chudonice, Zábědov, Zachrašťany, Vysočany, Lužec nad Cidlinou, Skochovice, Žantov, Starý Bydžov, Nová Skřeněř, Stará Skřeněř a Sloupno.
c) změny území města směrem vnějším mohou být upraveny vyšším orgánem k tomu příslušným.

Článek 4.

Rada ředitelů v Novém Bydžově:
a) je iniciativním poradním orgánem rady MěNV v Novém Bydžově
b) jejími členy jsou ředitelé a vedoucí pracovníci hospodářských organizací působících na území města Nového Bydžova; jejich jmenování schvaluje rada MěNV.
c) členství v rady je nezastupitelné. V nezbytném případě je může zastoupit jejich statutární zástupce, vybavený plnou mocí.
d) rada má nejméně 11, nejvíce 15 členů a tvoří ji předseda, místopředseda, tajemník a vlastní členové rady. Usnáší se většinou hlasů.
e) je nápomocna při vytváření podmínek pro větší zapojování ústředně řízených organizací a to podle svých možností a specifických podmínek do řešení problematiky města, kde mají své sídlo a kde bydlí velká část jejich pracovníků.
f) zaujímá stanoviska a doporučení k řešení otázek veřejného zájmu.
g) vůči ústředně řízeným hospodářským organizacím a jiným organizacím, družstevním organizacím, které působí ve městě, plní funkci koordinační směřující k zabezpečení realizace důležitých celospolečenských zájmů, harmonický rozvoj města, potřeb občanů, zabezpečování zdraví lidí, tvorby a ochrany životního prostředí, čistoty vod a ovzduší, zlepšování bytového fondu, případně další pomoci městu.
h) organizuje aktivy a setkání se zástupci všech organizací na území města nejméně 2× do roka. V případě potřeby zve na tato jednání statutární zástupce organizací, jejichž sídlo je mimo město.
i) aktivita rady ředitelů je zaměřena na koordinaci postupu mezi organizacemi a MěstNV při:
   — navrhování a projednávání strategie krátkodobých, střednědobých i dlouhodobých plánů

Rada ředitelů

   — sdružování prostředků a činnosti k výstavbě a provozu zařízení sloužících občanům i pracujícím socialistických organizací
   — sjednocování sociálních programů
   — rozvoj tělovýchovy
   — rozvoj kulturního života
   — při rozvíjení závazkového hnutí podniků, závodů aorganizací na plnění VP NF
   — zabezpečení společného postupu na údržbě bytového fondu a komplexní bytové výstavbě
   — zabezpečení dalšího rozvoje chybějících služeb pro obyvatelstvo
   — přednostní zajišťování akcí a úkolů pro další rozvoj města
   — pomoci dopravními a mechanizačními prostředky při plnění VP NF
   — zlepšování životního prostředí
   — vytváření podmínek pro dobrou práci poslanců NV
   — údržba místních komunikací, případně dalších úkolů vyžadující naléhavými potřebami města.

Článek 5.

1. Činnost rady je řízena plánem plánem práce. Schází se 1× za 2 měsíce. Plán práce schvaluje rada MěNV na období kalendářního roku.
2. Rada je oprávněna požadovat od vedoucích funkcionářů MěNV informace vztahující se k řešení požadovaných otázek.
3. Iniciativně působí na vedoucí pracovníky ostatních organizací k jejich zapojení do pomoci řešení problematiky města.
4. Předkládá radě MěNV a organizacím doporučení na řešení úkolů stanovených volebním programem NF.

Článek 6.

1. **Člen rady ředitelů je zejména oprávněn:**
   — účastnit se jednání rady
   — předkládat radě návrhy, podněty a připomínky
   — vznášet dotazy na radu a její jednotlivé členy
   — na základě usnesení rady jednat s příslušnými organizacemi při zabezpečování přijatých usnesení a doporučení
2. **Člen rady ředitelů je zejména povinen:**
   — aktivně a iniciativně pracovat v radě
   — uplatňovat ve své práci zkušenosti a odborné znalosti ve prospěch nejširší veřejnosti
3. **Předseda rady ředitelů:**
   — zajišťuje radu navenek. Svolává a řídí schůze rady a zabezpečuje plnění přijatých usnesní a doporučení
   — podepisuje usnesení a doporučení rady
   — předsedu zastupuje místopředseda, případně radou pověřený člen
4. **Místopředseda rady ředitelů**
   — zastupuje předsedu rady ředitelů v době nepřítomnosti při všech jeho jednáních
   — zabezpečuje svolání aktivů a setkání všech organizací na území města
5. **Tajemník rady ředitelů**
   — řídí přípravu plánu činnosti rady
   — zajišťuje kontrolu plnění přijatých usnesení a doporučení.

Tento statut nabývá účinnosti dnem jeho schválení radou MěstNV NB.

„Jde o to, abychom mladým lidem nejen dávali optimum znalostí, ale aby z našich škol vycházeli lidé tvořivě myslící a jednající, lidé s pozitivním vztahem k životu a ke společnosti, se smyslem pro všechno pokrokové. Vždyť zápas o novou, lepší tvář světa není ve své podstatě ničím jiným, než zápasem o vědomí lidí, o člověka, který pochopí potřeby a požadavky doby a je připraven aktivně pomáhat při jejich naplňování."

Lubomír Štrougal,
předseda vlády ČSSR

»Jsme mladí a bohužel z Nového Bydžova...«

Začátkem listopadu obdrželo naše kulturní středisko a předseda MěNV dopis, který začínal slovy z titulu tohoto článku. Byly to kopie, protože originál — pochopitelně anonym — putoval, jak je ve městě zvykem, na vyšší místa, tentokráte na krajské kulturní středisko do Hradce Králové.

A o čem „mladí z Nového Bydžova" píší? Naše kulturní středisko prý spí, protože není schopno pro pisatele dopisu zajistit zábavy nebo diskotéky. Chtějí se bavit jako mládež jinde, ale nemají možnost, protože zde je diskotéka maximálně 5× za rok a to je vše co se pro „mladé z Nového Bydžova" dělá. Dopis dále „kriticky" pokračuje, cituji: Je to velká ostuda, protože si myslíme, že Bydžov je město a tady to nejde a v kde které vesničce jsou schopni pro mládež něco dělat jen tady ne" Konec citátu i s chybami z dopisu („mladí z NB" učit se, učit!). V závěru dopisu pisatelé radikálně požadují — postarejte se o nápravu, chceme se bavit! Vždyť i nám to mládí uteče, tak ať máme na co vzpomínat!

Poslední věta anonymu je jediná, se kterou souhlasím. Leč, co pisatelé — „mladí z Nového Bydžova" dělají pro to, aby měli na co vzpomínat. Současná společenská zábava je pro ně jen a jen diskotéka s pořádnými decibely, světelnými efekty a pokud možno s alkoholem. Nic víc je nezajímá, jinak se nedovedou bavit — alespoň pisatelé dopisu alias „mladí z Nového Bydžova".

Diskotéka je soudobá a velmi rozšířená forma zábavy. Letos oslavuje už 25. výročí vzniku. Patří i do programu práce novobydžovského kulturního střediska. Máme dokonce i svého diskožokeje, a výborného! Jen v letošním roce jsme připravili 16 diskotékových pořadů („mladí z Nového Bydžova" opakovat počty!). Diskotékové pořady nechápeme jako formu ekonomické injekce, abychom z výtěžku diskotékových programů hradili nákladnější pořady. Nechceme, aby s nízkou úrovní společenské zábavy jako takové si podávala ruku nízká úroveň tanečních diskoték.

Společenská zábava, to nejsou jenom diskotéky. Společenská zábava má i formy netaneční. I tady je možné se bavit a potom i na to vzpomínat. Je snad už zbytečné připomínat, že o pestrosti a bohatosti kulturního života v Novém Bydžově se hovoří nejen v našem městě, že pro mládež připravujeme spoustu pořadů, zábavy, besed, přednášek, klubových večerů, výstav, divadel, ale i diskoték. Stačí pouze pozorně sledovat naši nabídku, nebo se přímo zapojit do tvorby a přípravy plánování kulturních akcí, jako například Klub moderní hudby — mladý nejen duchem!

A jestliže jsme diskotéky přiřadili ke společenské zábavě, můžeme je přiřadit i k výchově. Proto také v Novém Bydžově v Městském kulturním středisku diskotéky pořádáme, ale nejenom diskotéky. Jsme totiž přesvědčeni, že pro většinu mladých lidí neznamená bavit se, aby bylo na co vzpomínat, chodit pouze na DISKOTÉKY. A na to „mladí z Nového Bydžova", zbaběle ukrytí pod poslaným anonymem, úplně zapomněli!

PhDr. Jiří Malina,
ředitel MěKS

Hraje a zpívá ★TOX★

Tak na tuto zkratku - TOX - jsme si už v našem městě, ale nejen tady, zvykli. Patří tanečnímu orchestru Městského kulturního střediska, vedeného Karlem Kučerou. Už téměř čtyři roky — v prosinci oslavil jubileum - hraje, zpívá a přináší lidem dobrou náladu a radost. Patří k dobrým partnerům kulturního střediska a tak se s orchestrem setkáte nejen na taneč-ních zábavách, ale i na pořadech, které patří do kulturního programu střediska. Výborná kapela má i vlastní tvorbu autorů Karla Kučery. Milana Janeby a Kamily Mádlové. Zatím rozdávají radost a dobrou pohodu v okolí našeho města, ale už v příštím roce se s touto dobrou partou muzikantů opět setkáme v našem městě. Tak hodně dobrých her a ať vám to hraje jak se patří.

Foto archiv MěKS

DENNĚ NĚCO PRO ZDRAVÍ!

Letošní akce „Výživa a zdraví" propaguje výživu všedního dne. Jejím cílem je požadavek, abychom jedli správně a racionálně vždy a ne jen při vyjímečných příležitostech.

Způsob našeho stravování je třeba přizpůsobit dnešním podmínkám, možnostem, zdravotnímu stavu, věku a zaměstnání. Příznivý účinek správné výživy se projevuje až po delší době. Chce-li člověk využít zdravé výživy k prevenci kornatění tepen, měl by zásady racionální výživy dodržovat po celý život.

Naše obyvatelstvo je již po několik desetiletí ohroženo nadměrným energetickým příjmem. V průměru se u nás překračuje doporučená dávka zejména živočišných tuků, což je rizikovým faktorem řady chorobných stavů. Vedle otylosti je to zejména ateroskleroza včetně ischemické choroby srdeční. Zvýšené riziko pro cévní choroby představuje nadměrné solení. Nadměrná spotřeba cukru přispívá ke vzniku civilizačních chorob. Naopak neodmyslitelným požadavkem

Pokračování na str. 5

Dokončení ze str. 4

zdravé výživy je zvýšení spotřeby vitamínu C, zejména v nepříznivých ročních obdobích. Zařazovat ovoce a zeleninu denně do jídelníčku znamená ochranu před infekčními nákazami, chřipkou a dle posledních výzkumů i před sklerotickými změnami, protože vitamín C napomáhá odbourávání cholesterolu v těle.

Letošní akce „Výživa a zdraví" je součástí dlouhodobého výchovného programu **„Denně něco pro zdraví"**. Tento program má přispět k formování zdravého způsobu života. Kromě dodržování zásad racionální výživy doporučuje dostatek pohybové aktivity, dodržování duševní a osobní hygieny, prevenci vysokého krevního tlaku a negativních jevů jako je kouření, alkoholismus a léková narkomanie.

A. V.

Přátelé ze Dvora Králové

Malíř Jan Skořepa, rodák ze Dvora Králové nad Labem, se v krátké době už podruhé představil svými obrazy ve výstavních sálech novobydžovského kulturního střediska. Zatímco tématem první výstavy byla Afrika — kontinent nekonečných buší a nejkrásnějších zvířat, obrazy druhé — listopadové výstavy zobrazovaly faunu a zajímavé domorodce Nového Zélandu, Aljašky, Sudánu nebo Amazonie. A protože malíř Jan Skořepa je i pracovníkem dvorské zoologické zahrady — vedoucím galerie obrazů Z. Buriana — vystavoval u nás i kresby zvířat Vč. ZOO.

Jan Skořepa (nar. 1950) je žákem akademického malíře Zdeňka Buriana. Jeho vliv je patrný i na jeho tvorbě. Základním principem práce Jana Skořepy je metoda seriózního vědeckého realizmu a zdůraznění kresby detailů. Výběr obrazů, který jste měli možnost vidět na výstavě, byl průřezem dosavadní Skořepovy práce. A protože velkou část zakoupila holandská galerie, tak v Novém Bydžově jste mohli vidět tyto obrazy naposledy.

O výstavu byl mimořádný zájem. Pochvalné zápisy v knize návštěvníků potěšily nejen autora, ale i nás, pořadatele. V rámci výstavy jsme připravili pro návštěvníky ještě jednu lahůdku — do našeho města přijel 13. listopadu spisovatel a bývalý ředitel Vč. ZOO ing. Josef Vágner, CSc. Beseda ve velkém sále byla velice zajímavá a vy, kteří jste tentokráte nepřišli, máte opravdu čeho litovat. Téměř 150 posluchačů zaujatě poslouchalo vyprávění ing. Vágnera a protože společně s ním přijel i autor obrazů malíř Jan Skořepa, byl to zážitek opravdu nezapomenutelný.

Co se psalo v denním tisku o našem městě?

Články o Novém Bydžovu jsme vyhledali v denním tisku měsíců září až listopad.

V zářijovém čísle Zpravodaje ONV v Hradci Králové byl článek Zdařilá výstava zahrádkářů o expozici ZO Českého zahrádkářského svazu v Novém Bydžově. V pravidelné rubrice Nového Hradecka „Krátce z okresu" se psalo o našem městě několikrát. DV Jednota informoval v č. 37 o akcích, které pořádá pro starší generaci, v č. 41 o Reflektoru mladých v Jednotě a v č. 43 o zájezdech DV po naší vlasti.

Koncem srpna byl v našem městě otevřen nový oděvní dům Styl. Článek v 37. č. Nového Hradecka pod názvem Pro občany Nového Bydžova hodnotil úspěšnou akci a přínos nového oděvního domu pro občany města. Druhou velkou akcí v našem městě bylo otevření nového domu pionýrů a mládeže. Informace o zahájení provozu jsme našli jak v Pochodni, tak v říjnovém čísle Nového Hradecka. Akce by zasloužila jistě větší publicity, škoda, že jsme se nedovedli s úpěšným dílem pochlubit.

Reportéři Pochodně navštívili naše město několikrát, aby se zastavili v novobydžovském cukrovaru. Magazín Pochodně 14. října přinesl reportáž o zahájení kampaně pod názvem Kde začíná cukr, kterou doplnil několika fotografiemi. A listopadové číslo Pochodně (265, 8. 11.) přineslo článek o Bohumilu Hladíkovi a jeho synovi Miloši, řediteli našeho cukrovaru. Článek Ve sladké stopě je doplněn fotografií.

O tom, že náš Novobydžovský zpravodaj patří mezi vyznamenané jste se dočetli v 45. čísle Nového Hradecka. Ocenění se dostalo dvěma článkům za ekonomickou propagandu. Autory článků byli s. Krejčovský a ing. Vacek. Výstavy v Městském kulturním středisku mají už trvalé místo v našem životě. Informace o nich přináší pravidelně náš denní tisk. Pozvánku na výstavu B. Horyny otiskl Nové Hradecko v č. 42 z 16. 10., a článek uveřejnila i Pochodeň ve středu 10. 10. pod názvem Obrazy krajiny. Článek Ze světa zvířat v Pochodni č. 269 z 13. 11. 1984 byl věnován další úspěšné výstavě v MKS, tentokráte vynikajícím kresbám a obrazům malíře Jana Skořepy.

(jm)

Malíř Novobydžovska

Zamyšlení nad výstavou B. Horyny

Každá výstava završuje vždy složitý tvůrčí proces a umožňuje autorovi vytvořit kontakt mezi svým dílem a divákem. Malíř nemaluje obraz pro uzavřené depozitáře galerií, ale pro lidi. Teprve mezi lidmi plní obraz svou společenskou funkci. A je zajímavé, že vždy něco udělá s naším viděním světa. Někdy nás jen upozorní na krásu, k níž jsme zůstali slepí, jindy vyburcuje naši fantazii úplně novou vizí.

Souborem čtyř desítek olejů představil se na své první samostatné výstavě letošní jubilant — malíř Bohumil Horyna, rodák z Červeněvsi u Nového Bydžova. Vystavoval své krajiny, zátiší a portréty z let 1946—83.

Horyna nastoupil ihned po válce do malířské speciálky prof. Kulce na Akademii, v 50. letech studoval na UMPRUM, v 60. letech na pražské střední odborné výtvarné škole. Široké zázemí, umělecká i věková zralost a zkušenosti umožňují autorovi plně vyjádřit svůj vztah k životu a světu.

Je kreslířem důrazných přímočarých kontur v portrétech, zátiších a zejména v krajinách. Základní kvalitou jeho malířské poetiky je mu barva s plně expresívně vyznívajícími dominantními tóny ploch, vymezenými příznačnou kresbou.

Horynovo dílo patří k těm individuálním výpovědím na velký podnět, tvořeným se zřetelným soustředěním, s tváří obrácenou k přírodě a krajině. Téměř výhradním Horynovým námětem je zcela konkrétní krajina. Je to především Nový Bydžov, obzíraný autorem z luk kolem města či od Humburk. Náměstí, bydžovské posvícení či naláda vánoc. Horyna maluje prostou a neokázalou krajinu u Prasku, u Smidar, u Vysočan, u Sloupna, v Řehotech, u Králík, u Metličan či u Starého Bydžova. Svou krajinu Horyna staví z plochy do prostoru v tvarech podpořených kladením barevných polí. Výstavba obrazu je racionální, peotizuje ji však akcent některých tvarových dominant (např. mlýna, statku, chalupy, kostela) nebo zvláštní barevné ladění obrazu.

Krajina, kterou ve svém expresívním posunu zobrazuje je výslovně krajina zabydlená. Je to venkov s atributy, které do jeho krajinné melodie a rytmu platí.

Také ve svých zátiších vytváří umělec vědomě novou krásu. Komponuje je střízlivě, naslouchá jejich souzvuku a rytmu. V tazích štětce a volbě odstínů se pokouší o klidnou vyrovnanost barvy. Učlenění prostoru pro-

Pokračování na str. 6

Dokončení ze str. 5

středictvím barvy vyznívá ve svém konečném účinu jako malebná báseň o kráse světa a radosti ze života.

Ve svých zátiších vybírá malíř z neživého světa věci tvarově zajímavé, ozvláštňuje je svým osobitým vztahem k nim. Nastává jejich malířská perzonifikace, umožňující nenásilný a smysluplný dialog s nimi. Zátiší s křemeňáky, košík s hruškami, zátiší s chlebem, bílý džbán či křehká krása květinových scenérií je toho dokladem.

Výtvarná formule Bohumila Horyny obsahuje i figurální tématiku. Nepochybně má rád děti, které jsou velmi častým námětem jeho poetrétů.

Na autorových pracích cítíme jeho upřímnou senzitivitu ke kráse krajiny a přírody, k plnosti a bohatosti života, k dětem a lidem vůbec. Malíř nachází přiměřený výraz pro svou spontánní, ve své podstatě optimistickou harmonii se světem kolem nás.

Všechny Horynovy oleje obrážejí nekomplikovaně fortelný, optimistický postoj, který je — jak se domnívám — u malíře nyní více než sedmdesátiletého stejně obdivuhodný, jako jeho odvaha a verva, s níž neopouští svou práci.

A. Doubrava

Blahopřejeme!

Autor dnešního článku a náš stálý spolupracovník promovaný historik **ALEŠ DOUBRAVA** oslaví v lednu 1985 PADESÁTKU. Těšíme se na další spolupráci a přejeme hodně zdraví, pohody, tvůrčích nápadů a životních úspěchů.

Redakce

Beseda s lékařem

IV. ZO ČSČK spolu se Svazem žen uspořádala v září pro novobydžovskou veřejnost v hotelu „Lev" přednášku na téma „Onemocnění cév a problematika bércového vředu".

O příčinách a průběhu onemocnění cév, varixů, trombóz a bércových vředů, o způsobu nejmodernější léčby hovořil předseda IV. ZO ČSČK MUDr. Pavel Hladík. Přítomní se dozvěděli rady týkající se preventivních opatření. Důležité je dodržovat přesně rady lékaře, správnou životosprávu a naučit se poskytovat první pomoc při akutních záležitostech.

V těchto pravidelných lékařských přednáškách mají lidé možnost dozvědět se mnoho zajímavého. Bohužel nevěnují jim takovou pozornost, jakou by si zasloužily.

A. V.

Foto archiv muzea

STAROBYDŽOVSKÁ KOVÁRNA. Laiferova kovárna ze druhé poloviny 18. století patřila k sousední usedlosti čp. 2 a až do roku 1970, kdy byla rozebrána a odvezena do skanzenu, tvořila rázovitý protějšek starobydžovského kostela. Kovárna byla postavena z velkých dubových trámů, tzv. trhanic, které byly obíleny. Přední podsíň nesly tři ozdobně tesané sloupy.

Na prvním snímku z počátku našeho století vidíte nejen kovárnu, ale i další objekty roubené usedlosti a nezbytné mladé zvědavce před objektivem neznámého fotografa.

Starobydžovskou kovárnu mohou od roku 1981 vidět návštěvníci Muzea vesnice v Kouřimi. Jak ukazuje druhý snímek, kovárna byla po přenesení a rekonstrukci částečně pozměněna. Zatímco nová šindelová krytina právem nahradila pozdější tašky, méně už původnímu charakteru stavby prospěly dva další zásahy — ozdobné okřídlí vystřídala jen hladká prkna a výrazným odlišením tmavých trámů a bílé mazanice ve spárech kovárna získala ráz podhorské stavby. Přesto však patří velký dík pracovníkům skanzenu za záchranu vzácné lidové architektury z Novobydžovska.

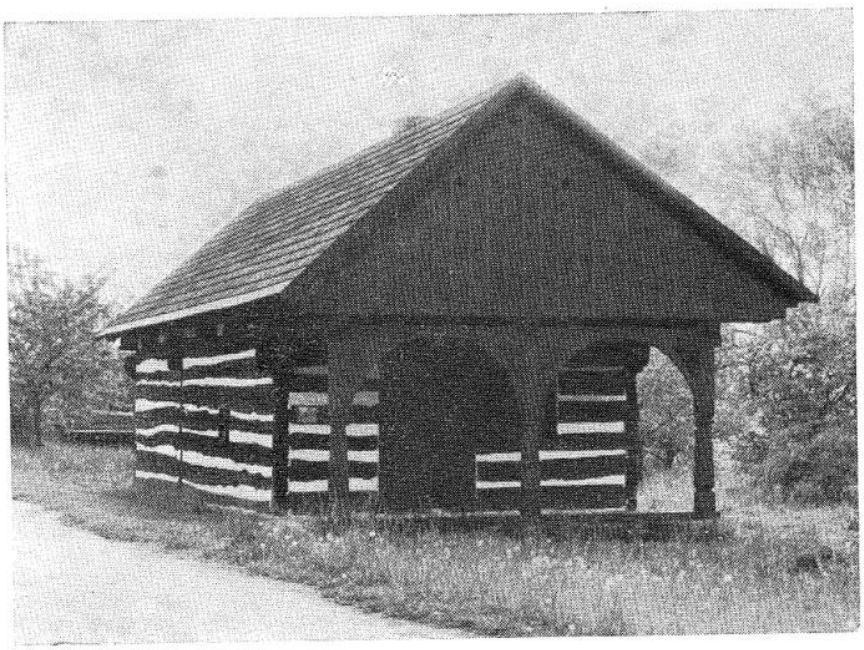

Foto Jaroslav Prokop

PONĚVADŽ NÁM NENÍ DOPŘÁNO DLOUHO ŽÍTI,
ZANECHEJME NĚCO PO SOBĚ JAKO SVĚDECTVÍ,
ŽE JSME ŽILI

CAMUS

ABY SE NEZAPOMNĚLO... XVI. část

Od přestavby divadla až po současnost

Odpovědný redaktor „Novobydžovského zpravodaje" projevil přání, aby tyto divadelní vzpomínky byly dopsány až do poslední doby. Tím že bude komplexně dokumentována historie jedné kulturní složky našeho města. Bude tedy dnes řeč o historii souboru nejčerstvější, to znamená od doby, kterou jsme se ve 4. čísle minulého ročníku rozloučili. Prováděla se přestavba divadelní budovy v roce 1960 — 61, přesně rok se nehrálo — no a jak jsme pokračovali v obnoveném divadle, to si tedy povíme dnes. Mimo to si povíme ještě o ostatních lidech kolem divadla, povíme si také něco o tom, jak jsme získávali nové členy a vůbec, jak se nám v tom přestavěném divadle pracovalo až do poslední doby.

Slavnostní otevření bylo 20. května 1961 a už od rána bylo v divadle velmi živo. Personál ještě cídil poslední kliky, stíral se poslední prach, v hledišti jsme ještě natahovali poslední metry PVC, režisér Karlík Kysela nervózně pobíhal za scénou, měl na starost slavnostní představení. A. Salynského „Krutá maska". Všichni, kteří měli s divadlem co dělat, si vzali na tento den dovolenou, aby pomohli, kde je ještě třeba. Protože odpoledne před slavnostním představením jsme měli slavnostní otevření ve foyeru divadla, na které jsme pozvali představitele města, abychom jim budovu, na které jsme za celý rok odpracovali tolik brigádnických hodin, předali do správy, pozvali jsme také všechny ty pracovníky, kteří řemeslovali při přestavbě. Všichni také byli večer na představení, ale chtěli jsme jim ukázat už dříve hotové dílo. A tak byla tato chvilka velmi slavnostní, nejdříve jsme vzpomněli minutou ticha všech těch, kteří už tu nemohli být s námi, ale jejichž fotografie v té chvíli byly na čestném místě ve foyeru divadla, pak po slavnostním projevu jsme uvedli všechny hosty do slavnostně osvětleného sálu a prošli jsme s nimi celou budovu, aby viděli, co všechno se dá při dobré vůli za rok udělat.

No a slavnostní představení bylo večer, druhý den znovu a hned v pondělí dopoledne jsme pozvali všechny bydžovské školy do nového divadla na toto představení. A za týden na to zase pro všechna okolní JZD už počtvrté, aby zkrátka byli všichni při tom.

Pak Ivan Vacek jako mladý režisér uvedl 3× pohádku „Pasáček vepřů a v září další mladý režisér K. Horák už uváděl operetu „Liliomfi". Pak jsme zajeli na soutěžní festival do Police n.Met. s „Krutou maskou", Ivan Vacek zdramatizoval pohádku K. Čapka „O princezně solimánské" a tak jsme mu ji hned také zahráli a poněvadž se hrálo až do 5. prosince, na vánoce jsme si zjednali estrádu z Prahy.

Na velikonoce v r. 1962 jsem byl na řadě s režií, tak jsem si vybral veselohru O. Daňka „Svatba sňatkového podvodníka", pak byla pohádka a na vánoce zase veselohra Vr. Blažka „Třetí přání".

Ale to už režisér Měkota připravoval znamenitou detektivku R. Thomase „Past", kterou jsme v r. 1963 sehráli celkem 7× za sebou a „pohádkoví" režiséři připravili zase 2 pohádky a už tu byl rok 1964, ve kterém se sehráli jen 2 pohádky. V roce 1965 byla 6× sehrána „Babička" B. Němcové a zvláště vzpomínáme na krásné pásmo „Dvacetiletí", které bylo uvedeno u příležitosti 20. výročí osvobození ČSSR. Celé pásmo bylo naším dílem od autorství počínaje, až po odehrání a odzpívání. V listopadu bylo souboru 60 let a tak Fr. Folbergr uvedl hru Boh. Březovského „Nebezpečný věk". V letech 1966, 1967 bylo jen po jedné premiéře, ale obě stály za to. „Scotland Yard a paní Piperová" v rež. Fr. Folbergra pobavila lidi mladé i starší a musela se hrát celkem 3×. A rež. Fr. Měkota ve 4 reprízách rozesmál diváky italskou komedií „Kaviár nebo čočka".

V r. 1968 jsme připravili velké představení k 50. výročí vzniku ČSR a to Tylovu „Fidlovačku", které celkem v 5 reprízách navštívily i bydžovské školy, v roce 1969 však bylo pouze 1 představení pohádky. Zato v r. 1970 jsme obnovili populární operetu „Divá Bára" celkem v 10 představeních a v režii Frant. Měkoty, mezi to přišly 2 pohádky, výborná detektivka „Výslech po italsku" v rež. Fr. Folbergra a na vánoce jsme připravili pro Bydžováky 4 představení hudebního pásma spolu s dechovým orchestrem „Agrostrojanka" z Jičína pod názvem „Dostaveníčka s Karlem Hašlerem". V r. 1971 jsme připravili výbornou anglickou komedii „Velká zlá myš" celkem ve 4 provedeních. A tak to šlo rok od roku dále, střídali se režiséři, někteří herci i režiséři zase odcházeli do nových zaměstnání mimo Bydžov a tak alespoň každý rok byla jedna nebo 2 premiéry a nebyly to hry zrovna špatné, vždyť se na ně ještě pamatujete. Třeba pásmo z Jiráskových her nazvané „Z různých dob", nebo detektivka „Krysy na víkendu", Kožíkovo „Přátelství", nebo Čapkova „Matka". Pro děti zase pohádky „Zelená perla", „Pohádka o písmenkách" nebo „Jirka vaří špinifix", kde se uvedla také nová mladá režisérka Marcela Sochorová, pak přišel na řadu Jack London v dramatizaci jeho povídky „Zlato", po něm zase J. K. Tyl s „Tvrdohlavou ženou" a „Věno slečny Laury", kde zase se uvedl nový režisér na večerním představení a sice J. Sigmund, pak přišla hra španělského autora „Maribel a podivná rodina", pohádka „Popelka". Střídali se režiséři, tak jak byli k dispozici, Měkota, Sigmund, Folbergr, Smutný. Pak si chtěl soubor zahrát pod profesionálním režisérem, tak si pozval z DVÚ z Hradce Králové rež. a herce Miloše Preiningera, který se souborem nastudoval hru francouzského klasika G. Feydeaua „Dámský krejčí", která byla provedena doma i na zájezdech celkem 7× a poněvadž spolupráce byla úspěšná, připravil režisér M. Preininger i další hru G. de Maupassanta „Kulička", která byla také úspěšně sehrána i na přehlídce městských divadelních souborů.

Tak jak vidíte, výběr velmi pestrý a vždycky bylo do našeho divadla na co chodit. Tímto výčtem jsme se také dostali až do samé přítomnosti a máte tedy přehled o celé historii souboru až do poslední doby.

Aby bylo možné zajistit někdy takový počet představení (a bylo jich v některých letech až přes 50), k tomu bylo zapotřebí nejen velký herecký kádr, ale i spoustu lidí okolo toho. Vždyť jen kdo trochu zná divadelní provoz, ví, kolik lidí se o takové představení stará. A snad i v tom jsme měli po celá ta léta trochu štěstí, že jsme měli mezi sebou lidi, kteří sice na jevišti se většinou neobjevili, ale bez kterých bychom někdy ani nemohli oponu otevřít. Na malých scénách je to jednoduché, malá skupinka lidí si udělá všechno sama, ale u nás, kde byl něky opravdu provoz jako na profesionální scéně, se musel každý starat o něco. A někteří ti pracovníci, ať ochotničtí nebo profesionální, vstoupili do podvědomí nás všech, kteří jsme tam léta trávili s nimi. A vzpomeňme jen některých, vy mnozí se pamatujete dobře na „matku" Buldrovou, jak jsme jí říkali v divadle. Dobrý duch divadla. Vyzvedla plakáty v tiskárně, roznesla po celém Bydžově, všechny pozvala, platila už za takového zpravodaje, že stačilo, když „matka" Buldrová prohlásila „bude to pěkný" a lidé na ni dali. Pak uklidila v divadle a večer stačila v šatně ještě pohovořit s návštěvníky a pak se honem utíkala podívat, jak se to lidem líbí. Nebo další dobrý duch divadla, slečna Žanynka Kabeláková. Starala se o divadelní fundus, čekala vždycky v šatnách a jakmile se ozvalo, „hergot, zase mi ulít knoflík a už mám jít na scénu" nebo „já už jsem celá nervozní, zase ten kostým ze mě leze", tak už přiskočila s krabičkou špendlíků všech velikostí a bylo to hned v pořádku. V dalších krabicích pak byly vlásenky, jehly, nitě, tkaničky, provázky, zkrátka všechno co bylo zapotřebí. První chodila do divadla, než jsme přišli, už byly kostýmy v pořádku, všechno nažehleno, paruky vysušené, všechno na svých místech a přitom o ní během představení nikdo skoro nevěděl, jako duch se pohybovala v divadle, sledovala všechno pečlivě a měla radost,

Pokračování na str. 8

Pokračování ze str. 7

když se to divákům líbilo. Měli jsme celou řadu amatérských výtvarníků. Nelze nevzpomenout např. na štábního kap. Jiřího Frolíka, který k nám přišel do Bydžova po rozpuštění armády a který vojenskou kázeň přenesl i do svého koníčka, divadelního výtvarnictví. Byl civilním povoláním architekt a návrhy i hotovou scénu, jejíž úroveň byla vždy profesionální, odváděl včas. Jak nevzpomenout na naše nápovědy pana Novotného a Helenku Krupičkovou. A byla by to ještě dlouhá řada, o některých byla zmínka v průběhu seriálu, o některých tedy ještě dnes. A jak to bylo s hereckou základnou? Na to by bylo možno věnovat celou jednu kapitolu, tak alespoň několika slovy ještě na ukončení.

Přesto, že soubor měl v minulosti značnou členskou základnu, snažili jsme se získávat stále nové členy ze řad zájemců o tuto činnost. A bylo to jednak stykem s ochotníky ze sousedních obcí, kteří měli přání si s námi zahrát a když přišli mezi nás, zůstali u nás již nadobro a to často až do smrti. Dále jsme získávali členy tím, že několik z nás jezdilo pomáhat venkovským souborům a když jsme v některé blízké obci našli nějakého schopného ochotníka, pozvali jsme jej ke spolupráci. Nutno říct, že nikdy nikdo neodmítl, naopak rád si přišel zahrát a zůstal také mezi námi. Tak přišli mezi nás z těch starších Ruda Šindler ze St. Bydžova, Pepík Čížek ze Sloupna, Josef Knytl z Králík, z těch mladších pak Jarda Lajfr ze Starého Bydžova a manželé Lánských rovněž z tohoto souboru. V dřívějších létech se také navštěvovala představení venkovských souborů, jelikož jsme se vzájemně velmi dobře znali a rádi jsme viděli zase jiná představení. A stalo se mnohdy, že při sezení po představeních padla podobná otázka, jak se o ní zmiňuji výše — zeptali jsme se a přišli mezi nás to zkusit a pak u nás zůstali. Tak přišly do souboru např. Anča Kabelková-Kuzdasová a Al. Jarolímová ze Sběři. Jindy se nám zase vrátili bývalí členové ze svých přechodných pracovišť a zakotvili na pevno v Bydžově, jak tomu bylo třeba v případech Věrky Kuzdasové a Boh. Orla.

Velmi častým přírůstkem byl také příchod dorůstajících členů rodiny, které s sebou přivedli rodiče do divadla. To byly případy rodin Řehákových, Kabelákových, Matějovských a dalších. Někdy vznikly i případy, že jsme potřebovali třeba jen na jedno představení zpěváka nebo zpěvačku, zalíbilo se jim u nás a zůstali. Tak např. přišly mezi nás sestry Švecovy a hrály s námi pak až do doby, než se z Bydžova odstěhovaly.

Jindy přivedl někdo svého sourozence, nebo z techniky přivedli kolegové své děti, jindy přivedl někdo svého kamaráda a třeba i s manželkou. Tak přišli mezi nás Ota Kuzdas, Zdena Honzáková, manželé Hrubých a Nechutovi, Sigmundovi a další. Tento způsob osobního získávání nových členů se nám velmi osvědčil a přinesl souboru velmi dobré výsledky, protože všichni, kteří jsou zde uvedeni, byli po dlouhá léta velmi platnými členy a ti mladší tvoří dnes základ souboru a patří mezi nejschopnější z té mladé generace.

Bylo by toho ještě mnoho, o čem bychom si kolem toho našeho divadla mohli povídat. Ale i tak se nám původně myšlený jeden článeček k výročí souboru rozrostl na celý seriál a ať tomu věříte nebo ne, tak je tomu právě celé čtyři roky, co jsme se sešli při tom divadelním tlachu poprvé. Tento seriál vám chtěl jen připomenout i vaše hezké chvilky u nás v divadle a jestliže se našla jen jedna vzpomínka vaše v tomto vyprávění, tak nás to potěší. Během těch čtyř let došla jak na kulturní středisko tak i na adresu mou řada vzpomínek, pozdravů a požadavků na zasílání Zpravodaje. Děkujeme za ně a jsme rádi, že jste si s námi zavzpomínali. Do nastávajícího nového roku Vám všem, kteří jste po celá ta čtyři léta byli s námi, přeji příjemnou pohodu, zdraví a mnoho úspěchů v dalším životě. K tomu Vám přeji ochotnické Zlomte vaz!

Zdeněk Smutný.

Vyprávění a vzpomínky Zdeňka Smutného končí. Náš zpravodaj poskytl rád místo právě tomuto vyprávění o souboru, který měl v Novém Bydžově trvalé místo v jeho kulturním životě. Vznikl seriál, který se setkal s velikým ohlasem u čtenářů. Psali jste nám, doplňovali dalšími vzpomínkami, děkovali autorovi. Uveřejnili jsme tak kroniku nejen souboru Jirásek, ale kroniku ochotnického divadla v Novém Bydžově vůbec. Aby mohl autor pokračovat v zajímavém vyprávění k tomu je potřeba začít ve městě hrát divadlo, obnovit činnost souboru. Náš časopis zase rád poskytne své stránky pro zveřejňování dalšího pokračování „divadelní kroniky".

Děkujeme Zdeňku Smutnému za všech šestnáct pokračování zajímavého čtení, za obětavou práci, kterou věnoval shromažďování archivních materiálů, za péči, se kterou je pro naše čtenáře vybíral.

Vzpomínka jako NEKROLOG

Stojíme v chladné síni nymburského krematoria a klademe si jednu otázku: „Je to pravda?" Bohužel, velebné sice, ale smutné tóny Schubertovy písně „Ave Maria" nás nenechávají na pochybách, hrají na rozloučenou s naší kolegyní, dlouholetou bydžovskou divadelní ochotnicí

RŮŽENKOU KUBIČKOVOU

Je nyní chvilka k tomu, aby se mysl vrátila rychle nazpět o těch 46 let. Přicházejí do naší šatny manželé, oba ochotníci, každý jiného hereckého zaměření a oddaně odevzdávají jednu roli za druhou. Pak jeden odchází do nenávratna, Růženka zůstává a hraje dál. Léta plynou, přibývají role, malé, velké, slavné i běžné. Hraje a zpívá slavnou roli Mastilkové ve „Fidlovačce", přichází rok 1976 a je jí svěřena hlavní postava ve hře J. K. Tyla „Tvrdohlavá žena", hraje umíněnou přísnou mlynářku Jahelkovou. V posledním týdnu závěrečných zkoušek přichází najednou prudká hlasová indispozice. Představení a několikamě-

síční práce spousty lidí je ohrožena. Až téměř do generální zkoušky nemůže Růženka mluvit. Všeobecně se to bere jako prudké nachlazení. Někteří však víme, že to nebylo nachlazení, přichází první záchvěv hlásící se nervové choroby. To vynechaly nervy, nikoliv hlasivky. Představení se odehrála, představitelka na krátký čas podnikla léčbu, ale ukázalo se za krátko, že asi „Tvrdohlavá žena" bylo její představení poslední. Osm let

pak nehrála, od února jsme se s ní už neviděli, byla v ústavním léčení a dne 31. října jsme se s ní navždy rozloučili. Vy, tisíce bydžovských diváků, pro které téměř 40 let hrála, pamatujete na její role. Proto i za vás jsme se s ní v ten den rozloučili, hlavně však se s ní byli rozloučit bydžovští ochotníci, kteří s ní po celá desetiletí hráli. Přinesli poslední kytičku, postáli, zavzpomínali a slíbili, že jejich vzpomínka zůstane světlá, věčná, nehynoucí, taková, jaká dovede být jen po těch dlouhých letech, ztrávených při společné práci.

Bydžovští divadelníci.

VEČER PLNÝ DOBRÉ POHODY...

Prožít volný čas s lidmi, se kterými je nám dobře, posedět s přáteli u jednoho stolu a společně se pobavit, bylo přání pořadatelů, kteří připravovali první setkání brigád socialistické práce v Novém Bydžově.

Pořad, který má v některých místech našeho okresu už svou tradici, vyzkoušeli novobydžovští poprvé. Městské kulturní středisko v Novém Bydžově a Okresní kulturní středisko v Hradci Králové - iniciátoři, kteří pozvali koncem listopadu do velkého sálu pracující závodu TIBA a zemědělce JZD ČSSP v Novém Bydžově. Dva partneři, kteří se takhle sešli poprvé. Na společném setkání měli pracující obou organizací svá zastoupení — Brigády socialistické práce. Mohutným potleskem přivítali diváci dvě brigády JZD ČSSP a dva kolektivy BSP závodu TIBA. Pořad hudby, soutěží, písniček a dobré nálady vtipně uváděl Milan Kincl.

Počáteční rozpaky a nejistota soutěžících družstev se brzy ztratila a porota mohla udělovat nejvyšší známky za ukázky, ve kterých BSP představily svá pracoviště. V reportážní zkratce umožnili soutěžící divákům nahlédnout do „kuchyně" svého závodu a JZD, krátké scénky doplnili kritickým pohledem na některé společenské problémy a nešvary. V jednotlivých soutěžních disciplínách prokázali postřeh a obratnost a na konec si všichni společně zazpívali.

Na listopadovém večeru — I. setkání kolektivů BSP — ve velkém sále městského kulturního střediska se blíže poznaly dva kolektivy pracujících v Novém Bydžově. Poznali se pracující a zemědělci na setkání, které provázela písnička, úsměvy a radost. A tak závěrečná slova předsedy Městského národního výboru J. Chmelaře byla i optimistickou výzvou, aby se se stejným elánem a nadšením, jako kolektivy BSP na prvním setkání, zapojili všichni do připravené soutěže ke 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, do soutěže „Za město Nový Bydžov krásnější"!

(jm)

Z dopisů...

Také třetí číslo našeho zpravodaje mělo odezvu u našich čtenářů. Dopisy, které jsme dostali do redakce, hodnotí naše seriály, ale i ostatní rubriky časopisu. Píšete nám, jakou radost vám přináší četba Novobydžovského zpravodaje, zmiňujete se i o vašich přáních, radíte, jak dál.

Čtenář Jiří Hořejšek z Chebu připojil i zprávu o pěkném jubileu, které oslaví v rodinném kruhu 22. prosince. Rodiče Miloslava a Ladislav Hořejškovi oslaví 50. výročí svatby. Oba pracovali v novobydžovských závodech a zasloužený odpočinek tráví v ulici dr. Ezopa. Blahopřejeme i za naši redakci.

Inženýr Karel Skalický z Prahy si pochvaluje dobrou úroveň Novobydžovského zpravodaje a aby mohl časopis číst pravidelně využil naší nabídky a stal se pravidelným odběratelem. Předplatné si můžete zajistit na našem Městském středisku v Novém Bydžově i vy.

Všechny dopisy pečlivě pročítáme a jsou i oceněním naší práce. Těšíme se na další, všem písatelům děkujeme. Uvítáme, když se stanete našimi dopisovateli, rádi vaše příspěvky zveřejníme. Do nového roku, našeho dalšího ročníku, do roku 1985 vám všem přejeme hodně úspěchů a dobré pohody!

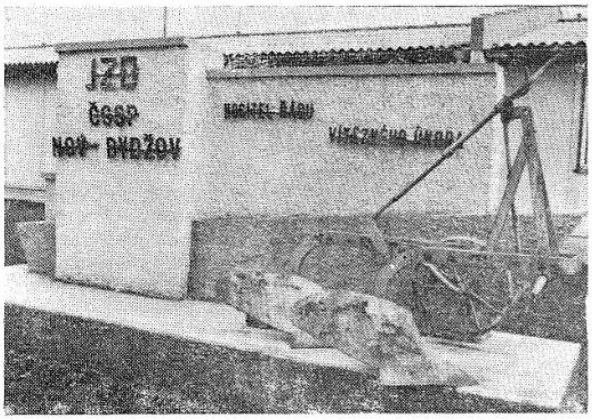
> Rodný kraj je kraj dětství, kraj prvních a proto nejsilnějších dojmů, objevů a poznatků
>
> K. Čapek

Sjezd rodáků

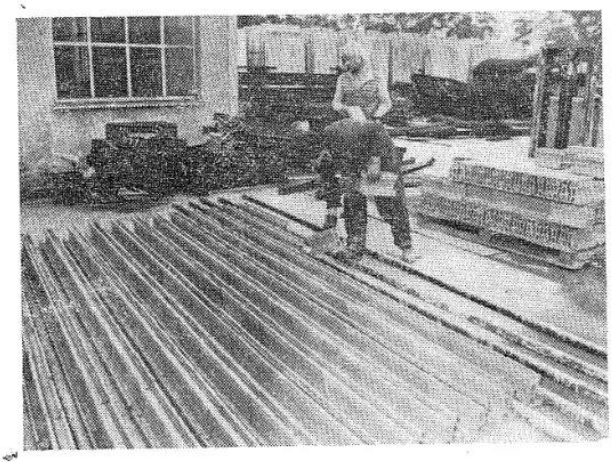
Když se před časem sešli tři Chudoňáci: ss. Marie Chrástková, Václav Linka a Robcová, vzpomínali jak ten čas letí. Vzpomínali, kde asi jsou jejich spolužáci, co v životě dokázali a zda se ještě s nimi někdy uvidí. Návrh padl na svolání rodáků na sobotu 25. srpna 1984 do pohostinství „Revír". Sešlo se tam na 80 chudonických rodáků. Samozřejmě, že to nemohli být všichni. Svoláni byli jen ti, kteří před 40 lety žili v obci a po roce 1945 se rozježdili do pohraničí nebo jinam za svým osudem.

Po slavnostním přivítání každý z přítomných sdělil, kde žije, co v životě dělal, kolik má dětí, zkrátka oznámil svůj „kádrový profil". Stalo se i to, že se spolužáci ani nepoznali. O to více pak bylo o čem vyprávět. A když zaměstnanci LSD Jednota připravili chutné a vydatné večeře, vzpomínání nemělo konce. Samozřejmě nechyběla ani náladová hudba Jiřího Černohuba z Hradce Králové. Při písni „Nikdy se nevrátí pohádka mládí..." se některým i oči zarosily. Když se „rodáci" rozcházeli, vyslovili přání sjezd rodáků z Chudonic uspořádat příští rok znovu, a to všech v rámci oslav 40. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. A to bude „REVÍR" praskat ve švech.

Václav Linka, Chudonice

JZD Nový Bydžov

Východočeské cihelny, provoz Nový Bydžov

DĚJINY NOVÉHO BYDŽOVA

ČÁST VI.

Osvobozením naší vlasti Sovětskou armádou byla otevřena cesta k uskutečňování hlubokých přeměn v celé společnosti, které vytvořily základ naší socialistické současnosti.

S velkým elánem se i pracující našeho města zapojili do budování osvobozené republiky. Do čela prvního porevolučního MNV byl 29. května 1945 zvolen s. Antonín Toman, zakládající člen KSČ.

Roztočená kola většiny továren dostala nové hospodáře a nový život se začal hlásit i na venkově. První poválečné období současně provázely četné zásobovací potíže, kterým nebyl s to zabránit ani pokračující lístkový a přídělový systém. Přes odchod několika set lidí do pohraničních oblastí město trpělo velkým nedostatkem bytů.

Po květnových volbách v roce 1946, z nichž i na novobydžovském okrese vyšla jako nejsilnější KSČ, vyhlásila Gottwaldova vláda budovatelský program. Jeho součástí byl dvouletý hospodářský plán obnovy a výstavby národního hospodářství na léta 1947—1948. Jako stavba dvouletky byla v našem městě zahájena výstavba moderní mlékárny.

Únorové události roku 1948 v Praze se staly signálem k revolučnímu vystoupení pracujících v každém městě, každé obci. Z iniciativy KSČ vznikaly akční výbory obrozené Národní fronty. 23. února v budově ONV zasedal okresní akční výbor, který přijal prohlášení s výzvou k vytváření místních a závodních akčních výborů. Na obranu dělnických zájmů se v koželužně ustavil oddíl lidových milicí. 24. února jako v celé zemi i v našem městě proběhla jednohodinová generální stávka. Velké bylo nadšení pracujících z konečného vítězství dne 25. února — z odražení pokusu reakčních sil o zvrat a z vyřešení vládní krize jmenováním nové vlády obrozené Národní fronty v čele se s. Gottwaldem. 25. února se také ustavil městský akční výbor Národní fronty za předsednictví s. V. Kazimíra a rozchodem s těmi, kteří nepochopili revoluční události posledních dní, a doplněním o nové členy vznikly obnovené národní výbory — Místní národní výbor za nového předsednictví s. Karla Tyla a Okresní národní výbor, jehož předsedou nadále zůstal s. Stanislav Jiránek. V pohnuté atmosféře dne 27. února pracující města a novobydžovského okresu na shromážděních jednomyslně schválili složení akčních a obnovených národních výborů a všechna personální, hospodářská a bezpečnostní opatření.

V průběhu několika týdnů byla provedena očista veřejného života, v některých dalších provozech byly zavedeny národní správy a pracující lid i v našem městě začal naplňovat akční program vlády obrozené Národní fronty. K plnění nového programu vlády se přihlásili i naši zemědělci. Už 18. března 1948 vydali zástupci obcí Chlumecka a Novobydžovska výzvu ke zvýšení zemědělské výroby a dodávek a ke zlepšení života na našich vesnicích. Tak vzniklo známé chlumecko-nitranské hnutí, které získalo stoupence v celé republice.

Ve všech oblastech života docházelo k převratným změnám. IX. sjezd KSČ v roce 1949 vytyčil generální linii výstavby socialismu, jejíž první náročné úkoly byly stanoveny v pětiletém plánu na léta 1949 až 1953.

Budovatelské úsilí přinášelo výrazné výsledky. Už v roce 1950 začala nová mlékárna jako první závod v republice vyrábět sušenou dětskou výživu Sunar. Celý závod byl dán do provozu 21. dubna 1951. Původně družstevní mlékárna pod národní správou se od počátku roku 1953 stala samostatným národním podnikem.

Vedle starších, postupně rekonstruovaných závodů a provozů byla v roce 1952 zahájena výroba závodu Elektrokeramika Praha (v prostorech bývalé mechanické tkalcovny, nyní provoz Železnobrodského skla). Závod začal vyrábět kondenzátory a od poloviny padesátých let zaznamenala výroba prudký vzestup.

Už v roce 1949 začal vznikat podnik Komunálních služeb, do kterého byly postupně začleňovány různé drobné soukromé živnosti. V roce 1952 zahájil činnost podnik Stavoslužba, pozdější Okresní stavební podnik. V příštím roce vyčleněním bytového sektoru vznikla samostatná Domovní správa, nynější Bytový podnik.

K významným změnám docházelo i v dalších oblastech. Zdravotnictví okresu v roce 1949 obohatila moderní stavba interního a dětského oddělení nemocnice. V tomto roce byl také zahájen provoz v zubním ambulatoriu (v bývalé Ascherově vile).

Zvlášť velký rozvoj zaznamenalo ve městě školství. Základní školství procházelo velkou přestavbou podle zásad jednotné socialistické výchovy a zlepšily se podmínky výuky. Mateřská škola získala už v roce 1947 nové prostory v bývalé Balounkově vile a v roce 1950 byla zřízena školní jídelna v hostinci Na Kopečku. V příštím roce byla zahájena výuka hudební školy, nynější lidové školy umění. Až do roku 1961 byla škola umístěna v prvním poschodí bývalého hotelu Schroll.

K největším změnám došlo v oblasti středního školství. Ke gymnáziu přibyla po zrušení školy pro ženská povolání střední zdravotnická škola (v letech 1950 až 1955) a od roku 1951 vyšší průmyslová škola pro provoz a energetiku potravinářského průmyslu (hlavní výuka byla soustředěna do první budovy nynějšího středního odborného učiliště). Čtyřletá průmyslová škola byla v našem městě až do roku 1963. Od roku 1951 byla zároveň zahájena výuka dvouleté nižší průmyslové školy. V oblasti zemědělského školství zimní rolnickou školu a hospodyňskou školu vystřídala od roku 1950 dvouletá rolnická škola pěstitelská a od roku 1952 dvouletá zemědělská účetnická škola pro kraj Hradecký. K zásadní změně potom ještě došlo v roce 1958, kdy v Novém Bydžově zahajovala výuku zemědělská technická škola oboru účetní evidence, která sem byla přemístěna z Hradce Králové.

Nový život se přihlásil i v oblasti kultury. Jednotlivá kulturní zařízení města se plně zapojila do kulturně politické práce. V roce 1949 byla po více než desetileté přestávce otevřena nově upravená expozice muzea a městská knihovna zahájila provoz v adaptovaných prostorech bývalého hostince U čtyř lip (nyní budova Autoškoly Svazarmu). Významným obohacením kultury města bylo založení Divadla hudby v roce 1953 (v bývalém hostinci U Šťovíčků). Divadlo hudby potom téměř dva roky přinášelo hodnotné pořady z oblasti hudby a poezie.

V sále staré soudní budovy byla už v roce 1949 zřízena Gallatova síň, od roku 1958 výstavní síň Zdeňka Dvořáka. Zde se konaly nejen četné přednášky a koncerty, ale i různé umělecké výstavy.

Největší popularitě místní divácké obce se těšila představení DJ Jirásek. Soubor tehdy získával i cenné úspěchy ve významných soutěžích. V roce 1957 se stal vítězem III. národní přehlídky ve Svitavách a s vítěznou hrou Marie Kubátové Jak přišla basa do nebe byl vybrán na ukázkové představení na Jiráskův Hronov.

V padesátých letech se ve městě stále dařilo i sborovému zpěvu. V roce 1957 pěvecký sbor Lubor důstojně oslavil 100. výročí svého založení.

Studenti gymnázia (od roku 1953 jedenáctileté střední školy) byli hlavními organizátory dvou studentských merend. Na první poválečnou merendu v osvobozené republice v roce 1946 navázala v roce 1957 poslední merenda, spojená s velkým alegorickým průvodem městem a řadou tradičních akcí této starobylé studentské slavnosti.

Pokud jde o místní tisk, zejména v počátečním období nebyla situace příznivá. Po krátkém období časopisu Svoboda v roce 1945 (1. číslo vyšlo 10. května) začal vycházet až v roce 1948 čtrnáctideník Kronika (do 25. února 1949). Od 1. září 1950 vycházel čtrnáctideník Okresní vesnické noviny, od II. ročníku Vesnické noviny pro novobydžovský okres a od IV. ročníku týdeník pod názvem Za socialistickou vesnici Novobydžovska.

Mnohé změny zaznamenala i oblast tělovýchovy a sportu. Na fotbalovém

hřišti začali sportovci od roku 1953 budovat pěkný stadión. Velkou popularitu měly motocyklové závody, tzv. novobydžovské čtverce. V letech 1947 až 1951 se konaly každý rok (I. až V. ročník) a potom s kratšími přestávkami. Poslední VIII. ročník novobydžovského čtverce byl uspořádán v roce 1958. Velkým svátkem sportu se stala vystoupení cvičenců na cvičišti za sokolovnou před I. spartakiádou v Praze v roce 1955.

Hlubokými proměnami prošlo v padesátých letech naše zemědělství. Už v roce 1950 bylo založeno JZD v Zábědově, které se postupně vypracovalo mezi nejúspěšnější družstva v kraji. V roce 1952 byly sousední obce Zábědov a Chudonice připojeny k městu.

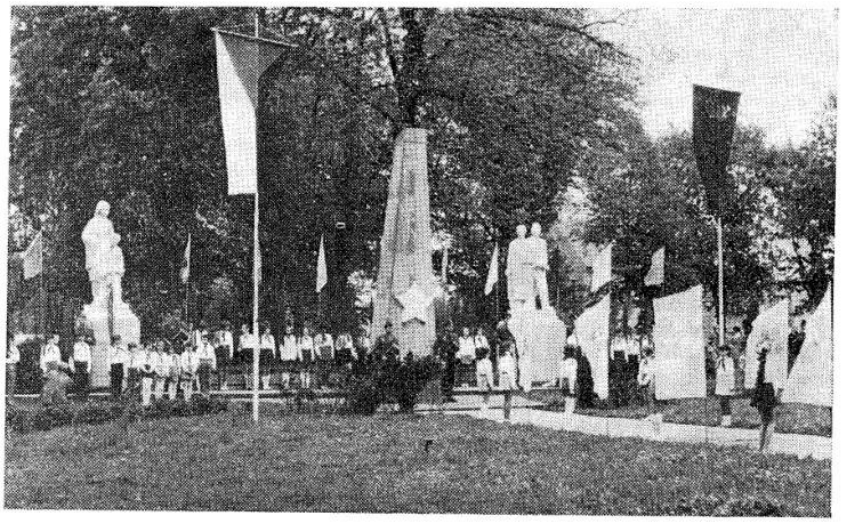
Prvních patnáct let po roce 1945 Nový Bydžov ještě zůstával jako okresní město střediskem více než devadesáti obcí okresu. S tím byl spojen i poměrně čilý každodenní ruch města, oživovaný vedle místního obyvatelstva i lidmi z blízkých a vzdálenějších obcí okresu.

Přehlédneme-li celkově změny vzhledu města, kromě uvedeného připomeňme ještě alespoň několik dalších větších stavebních prací. Po novém vydláždění hlavních příjezdových komunikací bylo v letech 1950 až 1951 upraveno náměstí. Kolem morového sloupu vznikl kruhový objezd a celá plocha náměstí dostala asfaltový povrch. Ve východní části města byly v té době také vybudovány betonové mosty přes Cidlinu a Kněžovku, které nahradily staré železné mosty. Po zbourání staré budovy hotelu U modrého lva a vedlejšího domu bývalé Moravské banky byla v roce 1958 zahájena výstavba nového hotelu. Výstavba rodinných domů se ještě nerozvinula. První větší akcí bylo 11 bytových jednotek v ulici MUDr. Ezopa. Stavbu prováděl závod Elektrokeramika pro své zaměstnance.

Územním a správním členěním státu v roce 1960 byl novobydžovský okres zrušen a novým okresním a zároveň krajským městem se stal Hradec Králové.

Zrušení okresu mělo pro město některé nepříznivé důsledky. Mnohé záměry v oblasti průmyslu a výstavby byly oddáleny či pozměněny a město začalo celkově ztrácet i na svém dřívějším společenském a kulturním životě. Poměrně velký počet dojíždějících z města za prací do Hradce Králové se tehdy ještě zvětšil. Uvolněné budovy po okresních úřadech začaly sloužit jiným potřebám. V budově bývalého ONV byl zřízen Domov mládeže střední zemědělské technické školy a v budově okresního soudu internát učňovské školy. Kanceláře okresní vojenské správy převzala Jednota, do 1. poschodí spořitelny se po státní bance přestěhovala městská knihovna a do uvolněné budovy finančního odboru ONV proti kostelu přešla hudební škola.

Přes zrušení okresu Nový Bydžov zaznamenal i po roce 1960 další pozitivní změny a úspěchy, které pomáhají vytvářet podmínky pro bohatší a spokojenější život jeho obyvatel. Každé nové volební období přinášelo trvalý vklad do měnící se tváře města a do každodenního života jeho obyvatel. Po překonání krizových let 1968 a 1969 byla nastoupena ještě důslednější cesta pro konkrétní naplňování všech základních cílů rozvinuté socialistické společnosti v podmínkách našeho města.

Odhalení Památníku čs.-sovětské bojové družby 6. 5. 1973 Foto J. Prokop

Po zrušení Elektrokeramiky a textilního závodu Silka v roce 1964 byly ve městě postupně zavedeny tři nové výroby — závod Jabloneckých skláren a provozy Bižuterie a Železnobrodského skla. Zejména závod Jabloneckých skláren dosáhl vysokého stupně rozvoje výroby a podílel se významně i na výstavbě zařízení pro své zaměstnance. Zcela nově vznikla panelárna Prefy, která v současné době buduje nové haly pro rozšíření výroby. Dalším vývojem procházel i podnik Průmyslu mléčné výživy, i když od roku 1975 přešlo podnikové ředitelství do Hradce Králové a v našem městě zůstal jen závod PMV. Velký rozvoj prodělal Okresní stavební podnik Hradec Králové, do roku 1980 se sídlem v Novém Bydžově. Rekonstruovány a rozšířeny byly starší závody: Závody Antonína Zápotockého (koželužna) s nejmodernější technologií zpracování usní, závod Východočeských cihelen s novou linkou na výrobu stropních panelů, závod Východočeských cukrovarů s výstavbou hal podnikových dílen a závod Tiba s moderními stavy sovětské výroby. V provozovně Eramu byla vybudována nová hala pro výrobu rozvaděčů. Ke změnám došlo také v dalších závodech a provozech. Z menších výrob od šedesátých let postupně zanikly jatky, sušárna brambor, dvě pekárny, pivovar, sodovkárna, slévárna a galvanizovna.

Na nově upraveném náměstí přibyla od roku 1962 další dominanta — budova hotelu Lev. Za radnicí byla postavena moderní telekomunikační ústředna, uvedená do provozu v roce 1981. V severní části města od roku 1964 upoutává pozornost mohutná stavba sila, doplněná později moderní mísírnou. Na jihovýchodě se od konce šedesátých let rozrostla panelová výstavba za sokolovnou a sama sokolovna byla přístavbou zvětšena o velký sál. Za objektem jatek byly vybudovány garáže osobních automobilů. Ve východní části města v roce 1968 zahájilo provoz nové koupaliště a v roce 1979 kluziště s umělou ledovou plochou. Ve stejném roce byla v této části města dokončena i moderní stavba mateřské školy Sklář. V ulici U plovárny byly vybudovány tři velké panelové domy po 24 bytech.

Zvlášť pronikavé změny doznala západní část města. K areálu nemocnice přibylo v sedmdesátých letech nové rozsáhlé sídliště rodinných domů U hřbitova. V severozápadní části města byla z větší části nově zastavěna ulice Merendní a v jihovýchodní části vznikly nové ulice Brigádníků a Třebízského. Od poloviny sedmdesátých let začala také výstavba družstevních bytů v Zábědově.

U Kněžovky byla vybudována moderní čerpací stanice pohonných hmot a mimo areál města při silnici do Králík byla v roce 1980 uvedena do provozu velká elektrorozvodna, která podstatně zlepšila zásobování města elektřinou. Zlepšily se podmínky pro práci zahrádkářů. Ke starším osadám za Jabloneckými sklárnami a za koželužnou přibyla od roku 1981 zahrádkářská osada na metličanském kopci.

Všechny školní budovy byly postupně opraveny a modernizovány. Přístavbou a adaptací v akci Z byla v letech 1973 až 1975 vybudována nová mateřská škola v Palackého ulici. Největší stavební akcí byla rekonstrukce a modernizace gymnázia, které se tak stalo jednou z nejlépe vybavených škol v kraji. Nově rekonstruovaná budova gymnázia byla slavnostně otevřena 27. srpna 1981. Při střední ekonomické škole byl vybudován krásný sportovní a branný areál.

Pokračování na str. 12

Dokončení ze str. 11

Ve městě také vznikly nové samoobsluhy — ve Smetanově ulici, ve čtvrti U hřbitova a v Zábědově. Mnohé další prodejny byly adaptovány a modernizovány. Dále se zlepšily podmínky v oblasti zdravotnictví. Koncem sedmdesátých let byla provedena rozsáhlá rekonstrukce a modernizace zubního střediska a zřízena ambulantní část chirurgického oddělení nemocnice. V roce 1981 byla dokončena nová ubytovna pro zaměstnance.

Při bližší prohlídce města bychom zjistili, že každá z ulic doznala i další změny. Mnohé domy byly opraveny, další zbořeny, aby uvolnily místo novější zástavbě, jiné na opravy teprve čekají. Ulice také dostaly nové osvětlení. Nezbytné zásahy do komunikací a chodníků při kladení nového vodovodního řádu, kanalizace a kabelizace však na řadě míst přispěly ke zhoršení jejich stavu natolik, že jsou postupně komunikace rekonstruovány a zároveň vznikají nové chodníky. Město tak znovu získává na své úpravnosti a dobrém vzhledu.

Na akcích Z a zvelebení města odpracovali naši občané v jednotlivých volebních obdobích desetitisíce hodin a vytvořili dílo miliónových hodnot. Např. v období let 1976 až 1980 bylo na akcích Z vytvořeno dílo v hodnotě 16 miliónů Kčs. Vedle občanských výborů přispěly svou prací závody a společenské a zájmové organizace. Stranou nezůstali ani mladí, ani důchodci.

V průběhu socialistické výstavby se postupně dále zlepšovala soustavná péče o uspokojování rostoucích potřeb obyvatel města. Byla doplněna a modernizována část prodejní sítě, zlepšily se i poskytované služby. Další vzestup zaznamenala rozsáhlá zdravotní péče. Soustavná pozornost byla také věnována zlepšení sociálních podmínek starších občanů a důchodců.

Život obyvatel města dále obohacovala činnost v oblasti kultury. Městské kulturní středisko každoročně připravovalo řadu hodnotných uměleckých, zábavných a vzdělávacích pořadů. Od roku 1974 začalo vydávat Novobydžovský zpravodaj, který si záhy získal velký čtenářský ohlas. Městské kulturní středisko bylo spolupořadatelem i významných kulturně politických akcí. Ve městě se postupně konaly Dny vietnamské, maďarské, polské a bulharské kultury. V roce 1965 byla navázána družební spolupráce našeho města s Breznem. Od roku 1972 se svatby a jiné obřady vždy konaly v nově upravené obřadní síni v budově radnice.

Trvalým symbolem přátelství s lidem Sovětského svazu se stal Památník československo-sovětské bojové družby, slavnostně odhalený dne 6. května 1973. Pískovcová sousoší navrhl akad. sochař Oldřich Urban. Původní Památník Rudé armády byl odhalen už 6. listopadu 1959.

Na bohatém kulturním životě města se nadále významně podílela i ostatní kulturní zařízení. Od roku 1977 vstupovali návštěvníci do nově vymalovaných prostor Jiráskova divadla. Rozsáhlé úpravy byly provedeny v interiérech městského kina a městské lidové knihovny. Už v roce 1976 byla otevřena nová expozice muzea, obohacovaná od té doby o další cenné exponáty.

Úspěšně se ve městě rozvíjela i bohatá sportovní činnost. Vedle kopané a tenisu byl hlavní zájem soustředěn na základní a rekreační tělesnou výchovu a na turistiku. Vrcholným svátkem sportovců byly další spartakiády. Velkou oblibu si získaly pravidelně pořádané celostátní žákovské turnaje v tenisu. V roce 1976 byla zahájena tradice Pochodů za zdravím z Nového Bydžova na Hrádek a v roce 1979 byl uspořádán I. ročník Novobydžovského trpaslíka, tenisového turnaje herců, zpěváků, hudebníků a dalších populárních osobností. Od roku 1979 ve městě znovu ožil hokej. Velký zájem diváků získaly zejména Poháry Vítězného února a úspěchy mužstva OSP Hradec Králové.

Po roce 1960 prošlo vpravdě převratným vývojem naše zemědělství. JZD Nový život v Zábědově se po sloučení s okolními družstvy stalo už v roce 1962 největším družstvem okresu (přes 1700 ha orné půdy). Další vývoj potom směřoval ještě k větší koncentraci. Koncem roku 1975 vzniklo JZD československo-sovětského přátelství v Novém Bydžově s celkovou výměrou 5388 ha půdy. Příznivé výsledky družstva vytvořily už v prvních letech předpoklady pro další vzestup jednotlivých odvětví jeho výroby.

Novou kapitolu v dějinách města zahájila integrace s dalšími obcemi. Od 1. července 1980 byly k Novému Bydžovu připojeny obce Lužec nad Cidlinou, Skochovice, Žantov, Sloupno, Starý Bydžov, Stará Skřeněř, Nová Skřeněř, Zachrašťany a Vysočany. Větší správní celek vstoupil do nového volebního období s náročnými úkoly, jejichž úspěšné plnění přispívá k dalšímu rozvoji města a integrovaných obcí.

Úkoly v investičních a neinvestičních akcích Z a technické vybavenosti se daří plnit. Byla dokončena výstavba haly Sběrných surovin, nákupního střediska v Lužci nad Cidlinou a Městského domu pionýrů a mládeže. 29. srpna 1984 byl otevřen oděvní dům Styl, budovaný podnikem Oděvy Hradec Králové. Velmi úspěšně pokračuje modernizace bytů, zahájená v roce 1981. Od 1. května 1984 byla zřízena drobná provozovna MěstNV. Za aktivní pomoci občanských výborů a občanů rychlejším tempem postupuje rekonstrukce vozovek a chodníků. Pokračuje modernizace zvláštní školy, rekonstrukce sociálního zařízení základní školy v Klicperově ulici a výstavba jeslí. Bohatší nabídkou představení, koncertů, pořadů a přednášek a oživením výstavní činnosti se zlepšuje i kulturní život.

Základní podmínkou úspěšného splnění volebního programu na léta 1981 až 1985 a dobrého nástupu k plnění velkých úkolů v novém volebním období zůstává nadále aktivní pomoc co největšího počtu občanů při všech pracích ve prospěch města a spokojenějšího života jeho obyvatel.

Jaroslav Prokop
Dokončení

Z nové, moderní výstavby v našem městě — Foto J. Prokop

Čtenáře našeho seriálu upozorňujeme, že autor připravuje knižní vydání Přehledu dějin města Nového Bydžova. Texty jednotlivých kapitol budou doplněny o obrazové přílohy a odkazy na literaturu.

Vydání publikace je připraveno ke 100. výročí založení městského muzea v r. 1988.

JAK ŠLI ZA MÚZAMI DO SVĚTA

SERIÁL ZDEŇKA SMUTNÉHO

Na počátku letošního roku jsme se vydali cestou kudy chodí Múzy, po které kráčejí také naši bývalí rodáci nebo ti, kteří v Bydžově začínali svou uměleckou dráhu. A potkali jsme se tam se zpěvákem zasl. umělcem Jiřím Zahradníčkem, zastavili jsme se cestou na kus řeči s muzikantem Josefem Fišerou, aniž bychom tušili, že je to vlastně konec jeho životní pouti, dál již cestu za Múzami jeho srdce nezvládlo. Potkali jsme kousek dál také rozesmátou tvář Franty Řeháka s kotětem v náručí. Pohovořili jsme, zavzpomínali a pospícháme dál. Vždyť jich ještě tolik musíme potkat. Kdopak to jde támhle po té silnici od Měníka? Dvě postavy, jedna má pod paží cello v pouzdru a druhá postava nese menší černý kufírek. Podle tvaru to bude asi flétna. A podle spěchu a neschůdné cesty, kterou si vybrali, to bude jistě také cesta za Múzami. A nemýlíme se, přicházejí blíž, jejich úsměv naznačuje, že nás také poznávají, ano máme tu další poutníky za Múzami! Vítám Vás, přátelé, dovolíte chvilku, rád bych se Vás na něco zeptal pro naše čtenáře „Zpravodaje". „Ale jistě a rádi, tak se ptej". A další rozhovor máme tady, hned se dvěma bratry.

ROZHOVOR ČTVRTÝ: *Bratři Malotínovi*

BOHUMIL

* 11. 5. 1927 v Barchůvku

Od studentských let jsme se, Bohumile, setkávali při muzice při všech možných příležitostech, ve studentském orchestru, pak v symfonickém tělese, které tehdy v Bydžově se začínalo pěkně rozvíjet, potom v divadle, později při koncertech, které byly pořádány hudební školou, vždycky jsem Tě viděl jako mladšího velmi nadaného kolegu - muzikanta. A vidíš, teprve dnes, skoro po čtyřiceti letech nám příležitost se Tě zeptat na to, kdy vlastně jsi s tou muzikou začal, protože už si do těchto orchestrů, které jsem Ti právě vyjmenoval, přišel už jako muzikant, který zastal kus práce. Tak když to tak počítám, tak by to pomalu vycházelo na léta již předškolní. Tedy kdy a kde poprvé?

Hudbě jsem se začal učit v Novém Bydžově nejprve u kapelníka Vítka, ale brzy jsem přešel k učiteli Janu Píšovi. Hrál jsem tehdy u něho na housle. Učil jsem se na přání rodičů, ale tehdy jsme ani já ani rodiče nekteří mě chtěli seznámit s hudbou, mysleli na nějaké vážnější zaměření v tomto oboru. Ba naopak, z počátku to dalo matce hodně práce, aby mě při hraní (o cvičení nebylo vůbec řeči) udržela. To mi bylo asi tak 10 nebo 11 let.

S příchodem na gymnázium však začal u mě v tomto směru jistý zvrat. Přispěla k tomu okolnost, že studenti chtěli založit školní orchestr. Na rozeslaný formulář, který zjišťoval zájem a odbornost žáků se přihlásilo asi 70 houslistů (kolik by jich bylo asi dnes, Zdeňku, viď?) a o něco více klavíristů, 1 klarinetista a tuším jeden hobojista a to bylo všechno. Jelikož v tomto složení by nikdo orchestr nesložil, začala mezi studenty akce, vydatně podporovaná profesory (hlavně členy již tehdy existujícího profesorského kvarteta a sice K. Čermák, B. Prokop a později J. Píša, Fr. Soška a V. Svoboda). Ze zcela neznámých příčin jsem vzplanul obdivem k cellu (dnes se říká spisovně violoncello, ale už míň se na něj hraje). Stávalo kdysi v rohu místnosti, kde kapel. Vítek učil. Přihlásil jsem se tehdy, že se budu učit na cello a hned jsem našel učitele. Byl jím prof. češtiny, němčiny a angličtiny Václav Svoboda, člen kvarteta. Dodnes mu vděčím za pečlivé vedení a pevné základy, které mi ve hře na cello dal. Mohl jsem pak bez problémů a jakéhokoli přeškolování na těchto základech pokračovat na konservatoři, kam jsem se po létech „mírnou" oklikou dostal.

Tak to už víme, že jsi hrál na housle a cello. Ale kdy ses vlastně rozhodl pro svůj nástroj, to znamená cello?

Tak první hodinu na cello jsem měl v bytě vinárny „U Váňů", kde byl pan profesor Svoboda na bytě, bylo to shodou okolností v nešťastný studentský den, 17. 11. 1939. Všichni byli ten večer jaksi zvláštně nervozní a stále poslouchali radio; že prý se v Praze něco děje se studenty. Co to bylo za události, to jsem se dověděl velmi brzy.

Do hudební školy jsem nikdy nechodil, neboť v té době v Bydžově žádná nebyla. Vznikla sice asi v roce 1938 soukromá škola hudební, v jejímž čele stál Josef Bartoš, klavírista, prof. pražské konservatoře, skladatel a hudební teoretik, dále zpěv učila pí učitelka Navrátilová-Novotná, housle Jan Píša, ale k realizaci pak v pohnutých událostech roku 1938–39 nedošlo.

V započatém studiu na housle jsem však neustal a až do septimy jsem soukromě chodil k panu učiteli Píšovi. Děkuji mu za získání hudební zkušenosti, kterou jsem pak mohl přenést na cello.

Jako tercián jsem zasedl k cellovému partu studentského kvarteta, složeného z bratří Čermáků a z nás také dvou bratří, protože spolu se mnou hrál náš Fanda, který byl tehdy v páté třídě obecné školy a hrál violu. Vedení se ujal prof. Čermák, který byl soukromým žákem Ot. Ševčíka — láska a cit pro komorní hudbu, kterou nám vštípil, mně zůstala dodnes.

Tak jestlipak si tedy, Bohumile, vzpomeneš na ten hudební život v Bydžově, jak jsme na to již před chvílí narazili?

Jak bych nevzpomínal! Studentský orchestr začal brzy zkoušet pod taktovkou Zd. Dohnala, ten byl tehdy v kvintě. Kromě toho, jak už ses zmínil, začal v zasedací síni Rolnického družstva zkoušet nově ustavený velký symfonický orchestr o 56 lidech, to bylo asi v roce 1940. Řídil ho učitel Boh. Prokop a pamatuji se, že nás cellistů bylo 8. Hrál jsem také hudbu chrámovou, po krátké existenci symfon. orchestru jsem hrál v orchestru, který řídil Václav Kvasnička a hrávali jsme u Stehlíků; jako vrchol bylo pro mě účinkování v divadle, kde jsem hrál s panem kapelníkem Fišerou různou hudbu k činohrám, ke konci války jsme pak zkoušeli v hostinci „U Řeháků" na náměstí, kde jsme mimo jiné také nastudovali Fučíkovu Marinarellu, na jejíž provedení dosud vzpomínám. Po válce jsme pak hráli hudbu k Lauterbachově hře Morana, která měla několik repríz.

Pokračování na str. 14

Pokračování ze str. 13

A jak to bylo s tím studiem violoncella dál?

Ihned před prázdninami v r. 1945 jsem začal chodit, opět soukromě, k prof. Fr. Smetanovi, rodáku z Ohniš'an, renomovanému violoncellovému sólistovi. Tam jsem chodil 1 rok, neboť ihned po maturitě v r. 1946 jsem se odebral do Brna na veterinární studium. Po čas mého těkání po vysokých školách, což trvalo 2 léta, jsem co 21letý vstoupil konečně na konservatoř, když jsem předtím již chodil soukromě k profesorovi tamější konservatoře Ferd. Švandovi. V těch letech již ostatní absolvovali. Je pravda, nešel jsem do prvního ročníku, začal jsem hned ve čtvrtém. Na nástroj to šlo, ale o teoretických předmětech jsem neměl ani ponětí. Vzdor tomu jsem zvládl látku z prvých tří ročníků za pomoci starších mých spolužáků, pozdějších dirigentů Fr. Bílka a Jiř. Waldhause, za půl roku. Dnes nechápu, jak to bylo možné. Na konservatoři v Brně jsem absolvoval 2 ročníky (4. a 5.) a z pátého (tehdy jich bylo na cello 7) jsem odešel do Prahy na AMU za prof. P. Sádlem.

A hrál jsi tam už také v nějakém orchestru?

V Brně jsem hrál v Helfertově symfonickém sdružení, které řídil dirigent Bohumír Liška — tam jsem poznával velká symfonická díla (Smetanova, Novákova, Förstrova aj.). Působil jsem rovněž v nově založeném Moravském komorním orchestru, řídil ho Talichův žák Zbyněk Mrkos. V obou těchto orchestrech jsem byl koncertním mistrem.

V 5. ročníku jsem byl členem koncervatorního kvarteta. Zároveň jsem byl od r. 1946 do 1950 členem jednoho z prvních národopisných souborů „Morava tančí a zpívá", vedená prof. V. Úlehlou. V tomto souboru jsem hrál zprvu na basu.

V Brně jsem měl rozběh velmi dobrý, ale táhlo mě to stále ne do Prahy — tam jsem nikdy nechtěl, ale za vyhlášeným pedagogem prof. Sádlem — a ten byl v Praze. Byl jsem tehdy posedlý muzikou a byl jsem ochoten pro ni udělat vše. To se také stalo. Opustil jsem Brno a odešel do Prahy za prof. P. Sádlem. Zkoušku jsme ještě s jedním kolegou udělali oba, měsíc jsme tedy chodili k vysněnému profesorovi a po měsíci nás oba předal svému adoptivnímu synovi Miloši Sádlovi, který právě začal na AMU učit. Bránili jsme se marně, byli jsme noví příchozí a tak nebylo odvolání.

Bohouši, jestlipak víš, že jsi narazil opět na jednu osobu, která má vztah k Bydžovu? Pamatuješ v Osecké ulici ten malý domek pod lepenkovou střechou, kde bydlela stará dobrá paní Sádlová? Tak to byla vlastně z té rodiny Sádlových, o které mluvíš.

Ano, pamatuji se na to, ten domek před několika léty zbourali.

Ale, prosím Tě, pokračuj dál, jak to bylo s Tebou v té Praze.

Tak tam jsem ztrávil celkem 5 let výuky. První léta v Praze nebyla pro mě nijak radostná. Brněnský rozlet tady vůbec neplatil a já jsem začínal úplně znova. Velice mně v té době pomáhal hudební život v mém skoro rodném Bydžově. V r. 1950 byla založena hudební škola s čilým učitelským sborem. Záhy se objevila řada veřejných koncertních akcí, k nímž jsem byl často zván. Nezapomenutelné pro mne byly koncerty s řed. B. Kloučkovou a Dr. Ivanem Novotným, s nimiž jsme předvedli velkou část základního cellového repertoáru, byly tu i hudební podvečery, tzv. hudební úterky, které navštěvovali přední umělci, často jsme dostávali příležitost i my se těchto koncertů účastnit. V Praze se po čase moje pozice upevňovala. V r. 1953 jsem nastoupil do svého prvého angažmá a sice jako civilní zaměstnanec do AUS. Za rok na to jsem přešel do Armádní opery, ta však byla za rok zrušena a tak jsem v červnu r. 1955 zakotvil v orchestru Smetanova divadla, kde jsem dosud. Od roku 1961 hrají sóla a od r. 1970 jsem koncertním mistrem.

Bohumile, pokud vím, správa Národního divadla také tuto dlouholetou věrnost ocenila, viď?,

Ano, v roce 1977, když mi bylo 50 let, byl mi udělen titul „zasloužilý člen Národního divadla".

No a v r. 1955 jsem absolvoval AMU a tak jsem měl konečně papírovou kvalifikaci, ale školil jsem se dál. Začal jsem po krátké přestávce chodit k prof. B. Jarošovi, který měl na mě velmi pozitivní vliv a který mě nahradil všechno to hudební strádání předchozích let.

Od r. 1958 jsem začal hrát s Českým komorním orchestrem — řídil ho Josef Vlach. Zkoušeli jsme velmi houževnatě a nemilosrdně a záhy se tento orchestr stal jedním z předních uznávaných komorních těles a často jsme jezdili za hranice. Dokud byl tento orchestr v plné činnosti, neměl jsem kromě zaměstnání v divadle na jiné hraní prakticky čas. Kromě pravidelných koncertů v N. Bydžově jsem do poloviny 60. let hrál navíc pouze občas s Komorní harmonií řízenou Liborem Peškem (bylo-li potřeba violoncello).

A se kterými uměleckými tělesy jsi hrál nebo ještě hraješ dál?

Od konce 60. let a počátkem 70. jsem hrál také modernu s Muzikou vivou, renesanci a barok s Concertem camerale, harfovou hudbou se souborem Amici arpae pragensis, v řadě souborů jsem vypomáhal, i ve slavném Českém triu s Alex Plockem a Josefem Hálou.

20 let jsem členem pěvecko-instrumentálního souboru Canticum pragense, 5 let jsem hrál s Rožmberskou kapelou na různé gotické a renesanční nástroje (fidula, trumšajt, cymbál, viola da gamba), dosud jsem členem souboru Camarata nova a flétnového tria In camera caritatis.

A Bohoušku, tuhle všechnu muziku jsi nehrál jen doma, viď? Pokud vím, tak jsi toho také mnoho pojezdil a chytit Tě doma, je někdy umění. Tak kam jsi se s tou českou muzikou všude zatím dostal?

No, bylo toho opravdu hodně. S většinou souborů, které jsem jmenoval jsem se dostal skoro do všech větších států Evropy, s výjimkou Holandska a Portugalska. Můj prvý zájezd byl v r. 1954 a AUS do SSSR, s ČKO jsem byl v r. 1960 v Japonsku a v roce 1971 opět s tímto orchestrem jsem byl ve Spojených státech. Samozřejmě v některých státech jsme byli vícekráte. Z některých zájezdů jsem si psal i deník — např. z Japonska, které na mě působilo tím kouzlem dálných zemí.

Právě jsem se dal do jeho čtení a musím to potvrdit, že tomu tak opravdu je. Je to docela jiná země a jiný mrav, viď?

Ano, je to docela jiný svět.

A jaký je ohlas ve světě na tu muziku, kterou tam hrajete. Je to přece v některých případech taková muzika opravdu jen pro hudební labužníky?

Ohlas má česká hudba i česká interpretace vždy zaručený — vyhoví-li se vkusu a nárokům publika. Není např. dobré vyvážet příliš mnoho hudby, která je venku neznámá a pak, venku dávají přednost našim souborům jak instrumentálním tak pěveckým — méně již sólistům, těch mají bohatý výběr. Nezapomenu např. na uvádění Händlova Mesiáše v Itálii, kde jsme hrávali před několikatisícovým publikem a o lístky byl často takový boj jako před fothalovým zápasem dvou předních italských klubů.

A teď mi, Bohoušku, prozraď jaké máš takové své plány na své dráze profesionálního hudebníka a případně, jaké máš takové tajné přání?

Jaké plány a přání? Spíš ta přání. Abych mohl ještě nějaký čas hrát komorní hudbu. A to druhé přání takové ještě tajnější, kdyby tak moji Bydžováci měli zájem o moji dialektologickou práci, aby vyšla jako samostatná brožurka tiskem.

A ještě úplně nakonec bych chtěl poděkovat moc a moc všem mým nejbližším, kteří se mnou to moje hudební opojení prožívali (spíše prožívalv) a prožívají — mám k nim hluboký obdiv — opravdu to není lehké.

Tak, Bohoušku, to musíme trošku objasnit s těmi „i" a „y". Já vím, koho myslíš, ale pro naše čtenáře to musíme upřesnit, jedná se o Tvoji pečlivou maminku a trpělivou manželku, viď?

Ano, přesně tak.

Bohužel, už nám to posezení u nás končí, měli bychom si toho stále co povídat, viď? Ale vím, že za chvíli sem pro Tebe přijede auto a že dnes večer Tě čekají v Novém Městě nad Metují, abyste jim tam udělali koncert barokní hudby. Tak děkuji za naše čtenáře za tento rozhovor a poslední obligátní otázku Ti nemusím klást, protože už 29. listopadu zde budeš mít koncert. Po dlouhých letech zase konečně, viď? Tak zlom vaz!

FRANTIŠEK

* 15. 11. 1929

Tak, Františku, nedá se nic dělat, jsi o 2 roky mladší, tak jsi také druhý na řadě. Tak ty začátky odbudeme zkrátka, viď? Začátek skoro stejný jako u brášky, že?

Ano, začal jsem ve třetí obecné rovněž u kap. Vítka, ale brzy jsem přešel k učiteli Píšovi, protože mi Vítkova metoda nevyhovovala. Ale mé hudební nadání už objevili mí učitelé hned po příchodu do školy, vynikal jsem totiž ve zpěvu a protože zjistili můj hudební sluch, vybrali nás ještě se dvěma žáky a zpívali jsme druhý hlas ke všem písničkám, které zpíval náš školní dětský sbor. A protože jsem spíše táhl k starším kamarádům, bral mě náš Bohouš mezi své kamarády a protože právě zakládali studentský kvartet, jak o tom před chvílí mluvil bráška, tak jsem se začal učit na violu. A tak mělo kvarteto celkem jednoduché obsazení — bří Čermákové a bří Malotínové.

Františku, ale to ještě pořád nebylo to pravé, kdypak jsi vzal do ruky ten kouzelný nástroj, který nyní tak mistrně ovládáš?

Poněvadž jsme oba s Bohumilem propadli muzice, tak jsme se v době školního volna nebo o prázdninách u nás doma scházeli ještě se třemi místními lidovými hudebníky a pro svoje potěšení jsme si vyhrávali pochody, polky a valčíky. Mezi těmi známými byl také bývalý vojenský flétnista pan Stejskal, jehož nástroj mi učaroval.

A to byl, Františku, s Tebou konec, jak říkáš, že? Tak jak to pokračovalo dál?

No, začátkem roku 1943 jsem se rozhodl, že se budu učit na flétnu a v únoru jsem měl už první hodinu u p. Jana Drábka z Prasku, býval. vojenského flétnisty. A už za tři měsíce jsem hrál ve studentském orchestru reál. gymnasia. Pak jsem s naším Bohumilem hrál v Bydžově ve všech orchestrech, podobně jako on. S panem kapelníkem Fišerou jsem hrál nejen v dechovce, ale i tanečním orchestru na plesech, na koncertech a v divadle.

A'e to pro Tebe bylo všechno málo, viď? Jak to bylo dál?

V roce 1946, když pan Drábek doporučil rod'čům, abych se školil u někoho v Praze, začal jsem privátně studovat u prof. pražské konservatoře Josefa Boka a v r. 1949 po maturitě na gymnáziu jsem vstoupil na pražskou konservatoř.

A v té době se už začaly dostavovat první úspěchy, viď?

Ano, do té doby jsem se účastnil několika soutěží celostátních v rámci ČSM, kde isem v ústředním kole získal první ceny. Vystupoval jsem v té době také často v Bydžově na koncertech, podobně jako můj bratr a to jak s doprovodem klavíru, tak i s doprovodem varhan p. Chvojky.

U koho jsi studoval na pražské konservatoři flétnu?

Mým prvým profesorem na konservatoři byl právě začínající mladý pedagog Frant. Čech, jehož jsem byl také prvním absolventem.

A Františku, kdy jsi se začal prosazovat mezi muz'kanty jako sólista?

Ve čtvrtém ročníku konservatoře (1953) jsem se zúčastnil mezinárodní soutěže Pražské jaro 1953. Byl jsem v národním kole vybrán i se svým

profesorem do mezinárodního, kde jsem byl v I. kole na 1. místě. Získal jsem potom čestné uznání. Vojnu jsem prožil v nově založené Armádní opeře jako 1. flétnista po úspěšném konkursu.

No a pak byla Armádní opera zrušena, tak co dál?

Pak následoval konkurs na I. flétnu do symfonického orchestru československého rozhlasu, kde jsem byl přijat jako první. Vzhledem k tomu, že jsem neměl ukončenou vojenskou službu a orchestr měl o mě zájem, místo hned neobsadili a čekali na mne 2 roky, až se vrátím z vojny.

Tak to bylo prvé místo, prvá radost z práce a první starosti, jak šel ten život muzikantský potom dál?

To bylo moje první místo, které jsem zastával 29 let a později jsem se stal dokonce vedoucím flétnové skupiny.

Ale pokud v'm, tak jsi spolupůsobil ještě v dalších hudebních tělesech?

V roce 1955—56 jsem se stal ještě 1. flétn'stou Pražského komorního orchestru hez dirigenta, to vedle mého hlavního zaměstnání.

Ale pokud vím, Tvá stará a věčná touha byla stát se hudebním pedagogem, viď?

Ano a dostával jsem se k tomu pomalu. V r. 1968 jsem začal učit děti hrát na flétnu na LŠU ve Voršilské ulici. Upozornil jsem na sebe v celostátních soutěžích, kde pravidelně moji žáci (zatím) stále končí v ústředním kole buď na 1. nebo 2. místě.

V r. 1964 jsem byl požádán, zda bych nechtěl externě vyučovat na pražské konservatoři. Nabídku jsem přijal a v r. 1983 jsem změnil hlavní zaměstnání, vystoupil jsem z rozhlasu a stal se řádným profesorem pražské konservatoře v Praze.

Mým největším pedagogickým úspěchem byla I. cena v mezinárodní soutěži Concertino Praga, kde zvítězil zatím můj nejlepší žák Radek.

Ze skromnosti bys zapomenul připomenout, že to je nejen vítěz tohoto festivalu, ale také mimochodem Tvůj syn, že?

Ano, je to tak, měl jsem ho od jeho 8 let v LŠU ve Voršilské ulici a potom u mne absolvoval na konservatoři. Někteří mí bývalí žáci byli přijati do orchestru FOK, Národního divadla a Linha singers, AUS.

A teď podobně se Tě ptám, jako Tvého bratra, kam Tě až do světa zanesla propagace naší hudby?

Během mého působení v symf. orch. čsl. rozhlasu jsem se podíval hodně do světa. Vzpomínám si tak namátkou asi na tyto země: SSSR, NDR, Franc'e, Itálie, Švýcarsko, Holandsko, Anglie, Belgie, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Polsko, Rumunsko, hráli jsme také na Sardinii a Sicílii.

Když prohlížím seznam měst, kde jsi hrál jako I. flétnista, tak myslím, že by bylo lehčí jmenovat ta města v Evropě, kde jsi nebyl. Tak jsou to především skoro všechna hlavní města evropských států, v Itálii jsi hrál snad ve všech větších městech s kulturní tradicí, ve Španě'sku jsi podle toho jako doma, tak co budeme dál jmenovat, že? Ale pověz mi něco o svých nahrávkách a vystoupeních. S kým tak vystupuješ a nahráváš nejčastěj'?

Je jich celá řada, jen tak namátkou snad několik jmen: Věra Řepková, Z. Růžičková, Milan Munclinger, S. Kresáková, A. Máchová, Vlachovo kvarteto, Tatermuschová, Fr. Čech, Jiří Ropek, Viktor Moučka, Petr Eben a další.

A jaký je ohlas na ta Vaše vystoupení v cizině?

Zvlášť při prvých zájezdech našeho rozhlasového orchestru jsem byl překvapen velkými úspěchy našeho orchestru, tehdy za řízení prof. Aloise Klímy. Zejména v Itálii mnohdy neměly přídavky konce a ozývaly se výkřiky „bravo" s bouří potlesku. Podobně to bývalo v NSR.

Františku, rád vzpomínáš na Bydžov?

Zdeňku, na to se mě ani neptej!

Dokončení na str. 16

Dokončení ze str. 15

Vždyť jsem tam prožil překrásný začátek života, za což vděčím hlavně své pilné, obětavé a laskavé matce. Bylo to období pohody a klidu, které mně dalo dobrý základ do další práce a na které budu vždycky vzpomínat jako na pohádku prozářenou sluncem.

Jak si vzpomínáš na kulturní život bývalého Bydžova a co Ti utkvělo nejvíce v paměti?

Je obdivuhodné, že v tak malém městě bylo několik orchestrů a tak bohatý koncertní život. S Bohumilem a s našimi pozdějšími pražskými spoluhráči jsme často, takřka pravidelně koncertovali v N. Bydžově. V nedělních podvečerech se na varhanních koncertech vystřídalo mnoho známých sólistů.

Vystupuješ, Františku, také jako samostatný umělec koncertní, kde a jak často?

Občas v televizi a v rozhlase jako sólista s varhanami, klavírem nebo harfou. Právě minulý týden dne 24. 10. jsem se účastnil koncertu v Praze, kde hrál nejslavnější francouzský flétnista Jean Piere Rampala. Hrál jsem s ním jako spoluhráč se svým žákem a zasloužilým umělcem M. Munclingrem v kvartetu fléten. Půjčuji ti tady snímek, kde jsem spolu s francouzským hostem, ale velmi Tě prosím, aby se mi neztratil, má pro mne velikou cenu.

Chtěl by sis častěji zahrát ve svém Novém Bydžově?

ANO! Strašně rád a nevím, proč se od určité doby Bydžov před námi uzavřel.

Na to Ti nemohu odpovědět, bohužel, protože také již nejsem s vedením LŠU ve styku. Ale snad se to pomalu zlepší, Tvůj bratr tady bude účinkovat dne 29. 11. Tak snad i na Tebe si zase někdo vzpomene. A Tvoje přání ještě naposled?

Vychovat ještě hodně takových flétnistů, kteří by byli alespoň tak dobří, jako můj syn Radek.

Františku, i Tobě děkuji za rozhovor pro naše čtenáře a přeji Ti za ně hodně uměleckých úspěchů a stálé zdraví.

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

Z vyprávění Franty Řezníčka

Pokračování osmé:

Odvolání proti rozhodnutí »Paridova soudu«

Opožděná příroda ještě v září hýřila plným létem, ale nebi bylo ten den nějak do breku. Olověné mraky visely nízko, opíraly se zády jeden o druhý a křížek na bydžovské kostelní věži zmizel občas v jejich šedi.

Zvonek v mém bytě pronikavě zadrčel. Pak ještě jednou, ale to se již vykláním z okna a volám:

„Kdo zvoní?"

„To jsem já, Louda, a rád bych mluvil s panem Řezníčkem".

Vidím muže asi tak střední postavy, rovného držení, prošedivělých vlasů a s brýlemi na očích. Obě ruce měl na řidítkách kola a koukal na mne nahoru do okna. Hádal bych mu — no, bratru — takových osmašedesát až sedmdesát roků.

„Asi hledáte Řezníčka Jardu z vodárny, že? Ten bydlí ale vedle."

„Tam jsem zvonil a oni mne poslali sem. To Vy prý píšete do Bydžovského zpravodaje a k vůli tomu si s Vámi chci pohovořit."

Spěchám dolů a hlavou prolétává myšlenka: **Konečně se po dlouhé době našel opět Bydžovák, který mně jde sdělit nějakou, u nás se událou, veselou příhodu, či motiv, abych jej povídkově ztvárnil a nechal otisknout v „Bydžovských úsměvech" pro potěšení našich občanů.** Ještě dřív snad, než doznělo poslední slůvko vzájemného pozdravení, pan Louda spustí.

„Četl jsem ten Váš článek věnovaný našim nejstarším ženám. Byl ve čtvrtém - vánočním čísle loňského roku a nesl název „Paridův soud". Přiblížil jste nám v něm dokonale naše tři nejstarší ženy v Bydžově. Pročítali jsme ty řádky s úctou k nim a ještě jsme se nakonec srdečně zasmáli. — Ale, milý pane, proč oslavujete jen ženský? Copak chlapi nestojí vůbec za to, když se blíží k desátému křížku, aby se o nich také něco nenapsalo?"

Nabírám dech, ale pan Louda mává volnou rukou a pokračuje:

„Nic mi prosím Vás neříkejte. Já Vás znám už jako mladého. Vy jste byl vždycky na ženský a ono Vám to zůstalo dodneška. Proto píšete hlavně o nich a mužský jsou pro Vás vzduch. Ale já protestuji a z toho Vašeho paridovského soudního rozhodnutí podávám odvolání pro jednostrannost, nadržování a zaujatost. Když tam vystupujete jako mýtický Paris, byť v montérkách a sousedky jako bohyně, tak to odvolání posílám k nejvyšší instanci: samotnému bohu Diovi."

Panu Loudovi pocukávají však již koutky úst k úsměvu a ještě dodává:

„Udělejte si tedy honem uzel na kapesníku a brzo pište. Ať Vás Zeus nevyčápne!"

Teprve nyní dostal jsem se k tomu, abych panu Loudovi poděkoval za jeho svéráznou připomínku a již vzápětí krouží kolem mne mlhavé nápady, jak a kdy článek o našich nejstarších mužích realisovat.

„Pokud jsem informován, pane Louda, naším nejstarším občanem je pan Václav Louda z Chudonic, 93 roků a dle shodnosti jmen soudím, že jde o Vašeho otce. Povězte mi — kdy bych jej mohl za účelem informací a malého rozhovoru navštíviti?"

„Mýho tátu nechte klidně a v míru na hřbitově odpočívat! **Já sám jsem ten Louda, nejstarší Bydžovák!** — Buďte zdráv!"

Uchopil kolo, svižně se pravou nohou odrazil a přemrskl ji, jak baletka šantánu v trikotu, přes rám. Než jsem se stačil vzpamatovat a bezděčně polknout, zahlédl jsem již pana Loudu jak řeže zatáčku u gymnasia.

Upřímně se proto kaje, chci našim čtenářům tímto článkem — povídáním přiblížiti tři nejstarší muže — Bydžováky, formou, podáním i obrázky tak, aby se podobal co nejvíce loňskému „Paridovu soudu" - Fotografie z mladších let jistě naší bydžovské pozdně - střední a starší generaci snázeji vzpomínkově připomenou jejich osobnost i životní elán, který si tehdy blížící se padesátka v plném rozsahu udržovala.

Zašel jsem, jako tenkráte, na MěNV k naší matrikářce paní Hájkové a navštívil ještě i paní učitelku Blažkovou, která má podle roku narození evidovány všechny naše občany.

Zjištěno, že nejstarším občanem, jak již bylo uvedeno, jest pan **Václav Louda z Chudonic - 93 roků.** Druhý po něm jest pan **Boh. Vacek z Deylovy ulice - 92 roků** a třetí je pan **Frant. Lexa z náměstí - 90 roků.**

Nebude jistě bez zajímavosti seznámiti se ještě alespoň s několika dalšími našimi nejstaršími muži, kteří však ještě nedosáhli „tří stupňů vítězů", ale mají k nim již poměrně blízko. Je to např. náš slavný vše-kumštýř pan Václ. Kudera, 89 roků — dále pan Fr. Valášek od chudoňské přelízky, 88 roků - pan Jindř. Šmíd, tehdejší výrobce osvětlovacích těles, 88 roků - pan Jaromír Škarýdko, pumpař, 87 roků a řada dalších.

Václav Louda

Navštívil jsem v následných dnech naše tři vítěze, abych si s nimi popovídal o jejich životě a mohl těmito řádky přiblížiti alespoň trochu cestičku životní pouti, kterou za ta léta vyšlapali.

· * ·

Pan Václav Louda narodil se v Nepolisech 18. 11. 1891. Do školy chodil v Mlékosrbech, kde též bydlel a kde našel prvé zaměstnání v hostinci. Dělal tam vše, co bylo zapotřebí — od úklidu až po práce na poli. V 19. letech nastupuje ke dráze v Bydžově, pak ve Skřivanech a naposled opět v Bydžově jako strážný tratě na přejezdu k Zábědovu. Spočítal, že byl u „modré armády" celkem 43 let. Prodělal první světovou válku, byl v Sarajevu, Krakově i na ruské frontě. Vypráví zajímavě prožité válečné útrapy, krásně se poslouchá a člověk přímo žasne, jakou si pan Louda zachovává nejenom tělesnou, ale i duševní svěžest, neporušenou paměť, výbavnost slov a vět a celkovou vštípivost i fixaci vůbec.

„Když jsem skončil u dráhy", vypráví pan Louda dále „pak jsem ještě v důchodu pomáhal 15 roků manželce v JZD. Dozvídám se, že paní Loudové bude 88 roků, je též tělesně a duševně svěží, pouze zrak ji značně slábne. Oslavili již diamantovou svatbu a příštím rokem budou spolu 65 let. Jejich vnuk Jirka má prý zjištěno, že v naší republice existují již pouze 3—4 manželské páry s kandidaturou „železné svatby" a snad je bude snímat i televize. Tak se i my Bydžováci na tu slávu moc těšíme!

Loudovi mají 2 děti — syn je v Praze a dcera v Benátkách nad Jizerou. Dojíždějí k rodičům střídavě téměř každých 14 dní, pomáhají se vším, co stáří s vděkem přijímá a vítá.

„Jestlipak si, pane Louda, vzpomenete na něco veselého z Vašeho života?"

„To víte, těch lumpáren, co jsme jako mladí prováděli bylo víc než dost. Nikdy jsem se od nich nedištancoval, právě naopak! Psal jste v tom Zpravodaji o sousedce Polákové, jak se propadla do chléva. Tak já měl to samé „v růžovém". Jenže já se propadl do chlévského hnoje a to ve svátečních šatech když jsem přišel pozdě od muziky a naši mě nechtěli pustit spát domů. Musel jsem na půdu a to byla ta tragédie. — Ale na co si ještě často a rád vzpomínám bylo toto:

V Mlékosrbech jsme měli souseda — hamouňa. Nikdy nikomu nic nedal, nic zadarmo neudělal a ničím peněžně nepřispěl. Ani na hasičské bály! Jeho jedinou předností bylo, že měl hezkou dceru. Však se také nosila a nás ženitbychtivých junáků ze vsi si vůbec nevšímala. Jednou při zábavě, když se nosily „májky" smluvili jsme se s kamarády, že sousedovi a jí něco provedem. Po půlnoci opustili jsme nenápadně zábavu, přelezli tiše plot jejich stavení a pomalu rozebrali vůz - žebřiňák, co stál ve stodole. Po částech vynesli jej zezadu po žebříku na střechu stodoly a pak na hřebenu dali opět dokupy. I s vojem! A aby dílo bylo dokonalé, odvázali jsme ještě věnec, který měla dcera na vyfáborované májce postavené u branky, nahradili jej věncem z kopřiv a tichounce strčili do otvoru ve štítě stavení směrem do silnice. Spokojeni dílem šli jsme opět tancovat — Kohouti přivolávali již nový den a my jsme se schoulili u nás naproti v přístodolku a strašně zvědavi co se bude dít. Sluníčko již vykukovalo z ranních červánků a soused hledá vůz. Točí se jak holub na báni, vyběhl hledat i na náves a my řvali u nás smíchy. A smíchy řvala skoro celá vesnice, která se přišla na „souhvězdí velkého vozu na stodole" podívat. — Když vstala dcera a viděla kopřivový věnec ve štítě, vzteky brečela a dupala. Od té doby ji nikdo nepojmenoval než „Ančka Kopřivová" nebo „Pálivá Ančka". Ale frňák již nenosila tak nahoru. — Chcete jistě vědět, jak to dál dopadlo se žebřiňákem! — Když nás později soused uviděl pohromadě, přišel s prosíkem, zda bychom mu vůz se střechy nesundali, že jsme silní a že zaplatí. A zaplatil! V hospodě pivo, víno, štamprdlata a párky. Snad to bylo poprvé, co v životě někdy něco dal!"

Čas již dosti pokročil, když jsem panu Loudovi a jeho paní podal ruku na rozloučenou s přáním hodně zdraví a spokojenosti do dalších let. I ten jejich věrný, strakatý pejsek přištrachal se odněkud z kouta od kamen, postaví se na zadní a přidává i svoji packu.

„Tak na shledanou, milí Loudovi, napřesrok na té Vaší slavné „železné svatbě"!

Boh. Vacek

Zvoním u hezké vilky v Deylově ulici naproti objektům mlékárny. Štítek u zvonku označuje, že zde bydlí pan Boh. Vacek. Po chodníčku k brance přichází otevřít jeho manželka a vlídně mne zve dále. Prý manžel právě vstal po dobrém obědě a budu se ho moci vyptat, co potřebuji. V kuchyni a vůbec všude září vše čistotou a vkusem. Na plynovém sporáku bublají v hrnci brambory a pára občas se sykotem nadzvedne pokličku.

Pan Vacek, bývalý četnický strážmistr vypravuje: „Narodil jsem se 5. 8. 1892 jako poslední z třinácti dětí v nedaleké Loučné Hoře v poměrech velmi, velmi chudých. Otec, invalida bez nohy a matka podruhyně, byli výživou odkázáni, jak se tenkráte říkalo, „na obec". V sedmi letech jsem osiřel úplně a maminku mně nahradila sestra, která sama měla 6 dětí. Abych se uživil, pracoval jsem již od svých 12 let na statku jako „vodák". To se říkalo tomu, kdo nosil sekáčům na pole vodu na brousky, ale i jídlo, pivo a žitnou. Po smrti sestry, to mně bylo 17 roků a vyučen již zedníkem, pomáhal jsem švagrovi svým výdělkem živit a vychovávat těch 6 sirotků".

Další vyprávění pana Vacka, které pečlivě co do dat a míst sleduje a doplňuje jeho manželka, přerušil náhle příchod jejich syna. Sympatický, usměvavý a abiciosní muž, technik hradecké Tesly, teprve jaksepatří rozvinul informační plátno rodinné kroniky. Přinesl i magnetofon s natočeným životopisným vyprávěním svého otce z oslav jeho osmdesátky. Z tohoto záznamu se dále dovídám, že pan Vacek byl ve škole velmi nadaným žákem a jako zedník působil povětšině na Liberecku. Stavěl však i v Krkonoších Oseckou budou, kde na trámu zvěčnil tehdy své jméno.

„A věřte" praví jeho syn, „že když jsem se tam byl před několika léty podívat, nalezl jsem jméno ještě čitelné".

Z dalšího rozhovoru lze uvésti, že pan Vacek byl po šestileté vojenské službě odvelen ihned na bojové fronty 1. světové války a po návratu v r. 1918 těžce ve Slezsku onemocní španělskou chřipkou. Po uzdravení je mu za zásluhy a hlavně, aby bylo využito jeho vojenských zkušeností a osobních hodnot, nabídnuto místo: buď u vojska, nebo u četnictva. Přijímá to druhé. V roce 1926 se žení s dívkou, pocházející taktéž z Loučné Hory a odjíždějí spolu na Slovensko, kde jako strážmistr sloužil až do roku 1938. Tehdy vnitřně-politické události Slovenska přesunují službu pana Vacka do Bydžova, ale to již krátce na to zachvacuje naši vlast mor nacismu. Než by sloužil Němcům, to se raději nechal penzionovat. — Zapojil se později do administrativy zdejšího Rolnického družstva a pak se věnoval brusičství kovů v Kovoplastu (u Šmídů), kde setrval až do svých 65 let.

„Já pamatuji, moji milí, první sekačku na obilí. Velké těžké monstrum, které na smidarském statku museli místo koní tahat jen silní bulíci. Pamatuji živě i stavbu zdejší trati, jež vedla přes Smidary kolem Loučné Hory. Ale, k čertu, nemohu si dnes kolikrát zapamatovat věci, které byly třeba včera, nebo i před chvílí. Pro něco jdu a najednou nevím pro co. Inu skleróza! V mém věku není to už nic divného. Ona sice nebolí, ale člověk se při ní dost naběhá — já už ale velmi pomalinku. Ještě, že mám tady při sobě dobrou manželku."

I syn pana Vacka je obětavým, hodným synem. Navštěvuje téměř denně své rodiče, pomáhá jim jak jen může. Sestra je též hodná, ale bydlí až v Hradci.

„Chtěl jste na mně nějaký veselý zážitek, historku z mého života!"

Dokončení na str. 18

Dokončení ze str.

Pan Vacek chvíli přemýšlí a pak praví:

„Bylo jich jistě dost, jak za mlada, tak u četnictva i na vojně. Ale copak to jde, vyklepat ji najednou zničehonic z rukávu? Ale počkejte! Víte Vy vůbec, že nemluvíte s Vackem, ale s jeho mrtvolou,... s jeho duchem?"

„?????"

„Na italské frontě, ve skalnatém, horském terénu srazila mě dolů silná petarda. Zůstal jsem tam ležet rozšmelcovaný jaksepatří. Fronta v těch dnech pohybovala se se střídavým úspěchem sem - tam a já byl u nás již odepsaný. Ale jakoby zázrakem jsem se z toho vylízal. Naši však dostali domů zprávu o mé smrti, truchlili, umíráček tklivě sděloval okolí můj odchod na Věčnost a v kostele ve Smidarech odsloužena za mne záduší mše. Když prý se o živém říká, že umřel, tak ten se vždy dožívá vysokého věku. A to je přesně můj případ!"

Brambory na sporáku dávno se již dovařily a na panu Vackovi je znát únava. Děkuji mu, jeho milé, obětavé paní a synovi za zajištění zajímavého rozhovoru a s přáním pevného zdraví a klidného života opouštím domov, kde náš druhý nejstarší Bydžovák tráví pozdní podzim svého plodného, pestrého a v počátcích velmi těžkého života.

· * ·

Pan František Lexa pochází z nedalekého Barchůvku, kde se 5. 8. 1894 narodil. Otec chodil pracovat do bydžovské koželužny a mimo to měli ještě malé políčko. Vyučil se krejčovskému řemeslu u mistra Zemana pod Kopečkem a jako tovaryš pracoval několik let v Berlíně. Byl tam spolu s krejčím Strnadem, s kterým se pak vrací do Bydžova. Zde si každý zřizuje samostatnou živnost, specialisovanou na dámské krejčovství. Pan Lexa měl dílnu tam kde dosud bydlí: v domě na náměstí, nahoře nad prodejnou ovoce a zeleniny. Několik roků, když tehdy nabídka konfekčních výrobků ubírala zakázky, šel pracovat do výkupu obilí, ale stále byl spjat se svým řemeslem, které miloval a které mu přinášelo duševní uspokojení. Proto se k němu po několika letech vrací a šije až do pozdních let.

Fr. Lexa

Pan Lexa byl dvakráte ženat, měl z prvého manželství dva nevlastní syny a z druhého byl otcem dcery Marie, nyní provdané Horákové v Nové Pace. Ta si tatínka, když letos v dubnu ovdověl, bere hlavně na zimu, k sobě. Stejně jej však každý měsíc do Bydžova přiváží, aby se necítil příliš odpoután od míst, kde ztrávil velkou část svého požehnaného života. Rád si popovídá se Šnáblovými od jatek, panem Prausem-holičem, rodinou pan Fátora, co on dělal u Jančáků a s ostatními spolunájemníky v domě, kteří jsou na něho velmi hodní, ctí jeho stáří a mírumilovnost a pomáhají mu s nákupem, úklidem, topením a vším, na co jeho síly již nestačí. — Můžeme jej vídat vždy pečlivě upraveného s hůlkou, jak sedí na sluníčku v parku, nebo na náměstí, či jak pomalu kráčí k poště hodit dopis. Poznáváme v něm člověka velmi hodného, kterému krejčovina učarovala a stala se nikoliv jen zaměstnáním, ale koníčkem, ba přímo koněm. Zahledíme-li se do jeho očí vyzařuje z nich láska, mír a dobrota. Mluví rozvážně, moudře a skoro mne překvapil, když v plynulé, rychlejší souvislosti vyprávěl příhodu z klukovských let:

„Jestlipak víte, že mne v Měníku učil Váš pan otec?" Byl přísný a naučil. Vedle mne v lavici jako prvňáček seděl Lojza Volejníků. Překopl mičudou - hadrákem hravě sousedovic stodolu. Učil se vcelku dobře, ale nějak nepochopil tu počáteční podstatu malého počítání, zvláště odečítání. Váš tatínek s ním měl svatou trpělivost a když nemohl u něho docíliti správnou odpověď kolik je 7 bez 4, přinesl do třídy jablka. Pozval si ho opět k tabuli a povídá:

„Tady ti ‚Lojzíku' dávám několik krásných, červených jablek. Jsou Tvoje! Spočítej je!"

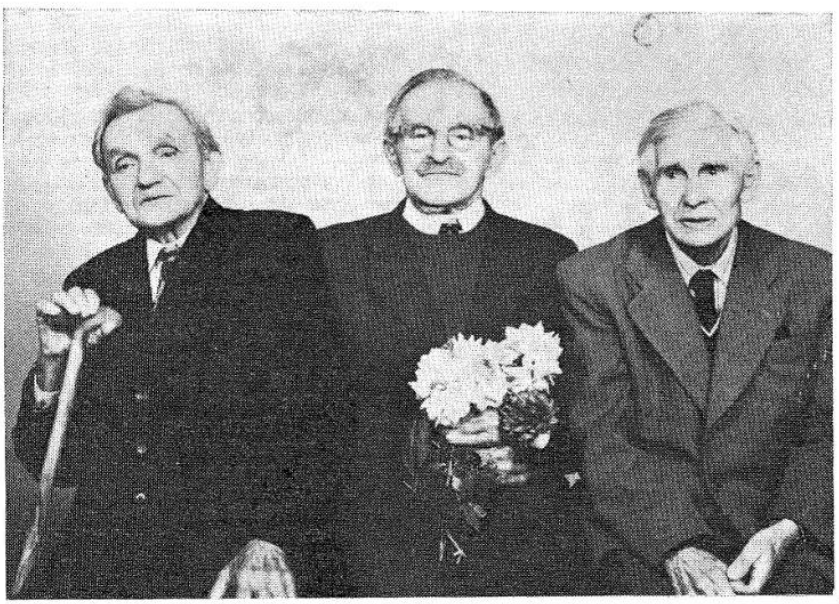
„Je jich, prosím, sedm".

„Velmi správně. Ale já ti z nich 4 vezmu a dám je tady Lexovi. **Co nyní budeš mít?**

A odpověď byla ohromující:

„Prosím, velikýho vzteka!"

Upřímný stisk rukou, několik hezkých povzbudivých slov a přání ukončilo moji návštěvu u pana Lexy, devadesátiletého Bydžováka, který stanul na třetím místě tohoto našeho výběru.

B. Vacek V. Louda F. Lexa

Stejně jako v loňských vánočních „Bydžovských úsměvech", vyprávějících o našich třech nejstarších ženách, zakončuji i tyto řádky stejnými slovy:

Zahleď se, milý čtenáři, do tváří našich tří nejstarších občanů! Skloň v úctě svoji hlavu před jejich věkem, oběťmi a prožitým životem. Popřej jim, alespoň v duchu, aby ještě dlouho těšili se ve zdraví ze zářivého slunka, zeleně a květů přírody v kruhu těch, kteří je mají rádi a snaží se jim pozdní podzim života odplatou ještě proteplit a rozjasnit. H o d n ě z d r a v í!

Naší matriky

NAROZENÍ

od 2. 9. 1984 do 25. 9. 1984

2. 9. **Adriana Janečková,**
Nový Bydžov, Osecká 701
2. 9. **Bohumil Blažek,**
Nový Bydžov - Chudonice 171
4. 9. **Jan Bič.ště,**
Nový Bydžov, Fučíkova 890
12. 9. **Kateřina Jeníková,**
Nový Bydžov, Hradební 1505
25. 9. **Jana Jilemnická,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 74

SŇATKY

od 14. 7. 1984 do 27. 10. 1984

14. 7. **Marián Barna,**
Humenné, Mírová 1909/66
Dana Burešová,
Nový Bydžov - Sloupno 162
8. 9. **Zbyněk Zejda,**
Nový Bydžov, Revoluční 293
Jitka Reková,
Pardubice SNP 1053
8. 9. **Roman Vobořil,**
Hradec Král., Zeyerova 1342
Iveta Zajícová,
Nový Bydžov, Jiráskova 596
8. 9. **Jiří Prajs,**
Humburky 4
Jana Houžvičková,
N. Bydžov, V ráji 1302
16. 9. **Julius Molnár,**
N. Bydžov - Zábědov 89
Blanka Kubíčková,
Trutnov, Voletiny 117
22. 9. **Jaroslav Šmejkal,**
Nový Bydžov, Husova 1366
Dana Vlasáková,
Nepolisy 23
29. 9. **František Hejčl,**
N. Bydžov, Jablonského 519
Renata Pohlová,
Měník - Barchůvek 29
29. 9. **Libor Holý,**
Nový Bydžov, Dukelská 1022
Šárka Růžičková,
Nový Bydžov, Dukelská 1022
5. 10. **Lad:slav Drahokoupil,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 52
Marcela Večeřová,
Nový Bydžov - Chudonice,
Revoluční 86
5. 10. **Jiří Ornst,**
Nový Bydžov, Dvořákova 477
Jana Skořepová,
Stěžery, Hřibsko 59
6. 10. **Svatopluk Caletka,**
Ratenice 27
Alena Kernerová,
N. Bydžov, Purkyňova 1510
6. 10. **Roman Coufal,**
Nový Bydžov, Osecká 735
Lenka Drobná,
N. Bydžov - Starý Bydžov 32
6. 10. **Miloslav Jiřičný,**
Sloveč - Kamilov 16
Dana Schovánková,
N. Bydžov - Skochovice 69
27. 10. **Ladislav Morávek,**
Běrunice - Slibovice 24
Iva Loudová,
Nový Bydžov - Zachrašťany 58

ZLATÁ SVATBA

13. 10. Manželé
Václav a Marie Samkovi
Nový Bydžov - Metličany 1102

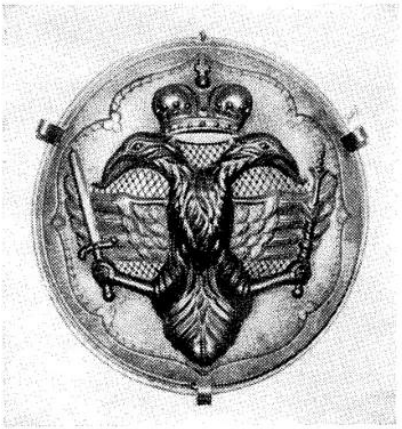
ÚMRTÍ

od 1. 9. 1984 do 23. 10. 1984

1.	9.	**Františka Štenglová**	70 let
7.	9.	**Václav Šimůnek**	75 let
10.	9.	**Marie Dolenská**	69 let
14.	9.	**Melanie Ernstová**	75 let
14.	9.	**Václav Štoček**	72 let
26.	9.	**Václav Busta**	79 let
27.	9.	**Josef Matyáš**	76 let
28.	9.	**Františka Šebková**	80 let
10.	10.	**Oldřich Ondráček**	77 let
18.	10.	**František Donát**	82 let
19.	10.	**Zdeňka Černá**	76 let
21.	10.	**MUDr. Josef Šafařík**	49 let
22.	10.	**Eliška Minářová**	82 let
23.	10.	**Václav Kloz**	74 let
23.	10.	**Anna Vosáhlová**	84 let

Připravila matrikářka MěstNV

Z našeho muzea

MĚDĚNÁ FORMA. Zdobí ji tepaný reliéf rakouské dvojhlavé orlice. Forma z 1. poloviny 19. století připomíná dobu habsburské monarchie, kdy státní symboly pronikaly i do výzdoby různých užitkových předmětů bohatých měšťanských domácností. Výrobek současně dokládá dokonalost techniky neznámého měditepce.

Foto J. Prokop

NÁVŠTĚVA ANGLICKÉHO ARCHEOLOGA. Dne 28. září naše muzeum navštívil dr. Brian Oldham z Archeologického institutu londýnské univerzity. Více než tři hodiny zde věnoval zevrubnému průzkumu, měření a detailní dokumentaci dvou bronzových mečů s nákončími z Chudonic a z Velešic a části čepele třetího meče z Velešic. Vzácné pravěké zbraně pocházejí z hrobových nálezů ze starší doby železné (7. až 4. století před naším letopočtem) z kultury slezskoplatěnické. Meče s jazykovitou rukojetí a křídélkovými nákončími jsou dochovány jen v několika českých a slovenských muzeích a spolu s exponáty z dalších evropských zemí budou poprvé souborně vědecky zhodnoceny v připravované monografii dr. Oldhama. Archeologové v zahraničí se tak seznámí i s cennými exponáty novobydžovského muzea.

HEZKOU POHODU A KLIDNÉ VÁNOCE 1984

DOBRÝ A ÚSPĚŠNÝ START DO ROKU 1985

Přehled místních výročí roku 1985

19. 6. 1305	– první písemná zmínka o našem městě	– 680 let
27. 5. 1485	– potvrzení městských privilegií králem Vladislavem II. Jagegellonským	– 500 let
24.–26. 3. 1775	– tři srážky poddaných s vojskem u Chlumce nad Cidlinou	– 210 let
10. 7. 1805	– v domě č. 23 na předměstí (nyní restaurace U Stehlíků) narozen Josef Němec, manžel spisovatelky Boženy Němcové	– 180 let
1835	– znovuotevření ochotnického divadla českým představením a příležitostnou básní V. Kl. Klicpery	– 150 let
1865	– dostavěna novogotická radnice podle plánů Josefa Míči	– 120 let
12. 5. 1875	– schválení stanov sboru dobrovolných hasičů	– 110 let
1905	– vlna stávek a demonstrací, boj za všeobecné hlasovací právo	– 80 let
29. 7. 1905	– v hotelu Schroll ustaven spolek divadelních ochotníků (pozdější DJ Jirásek)	– 80 let
12. 9. 1915	– úmrtí Josefa Smolíka, rodáka našeho města, profesora matematiky, numismatika a archeologa	– 70 let
2. 12. 1915	– úmrtí Jana Maláta, hudebního skladatele a pedagoga, rodáka ze Starého Bydžova	– 70 let
21. 6. 1935	– zahájena stávka na stavbě vodovodu	– 50 let
25. 3. 1945	– výsadek parašutistů skupiny Kirov u Prasku	– 40 let
2.–10. 5. 1945	– Květnové povstání ve městě – od prvního vystoupení proti nacistům ke slavnému příjezdu Rudé armády	– 40 let

Redakce děkuje všem dopisovatelům, spolupracovníkům a čtenářům našeho NOVOBYDŽOVSKÉHO ZPRAVODAJE

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ
Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 2.000 výtisků.